

Strategiakertomus Valtuustokausi 2021–2025

TUUSULA

Tekemisen taidetta.

Sisällysluettelo

SISÄLLYSLUETTELO	2
JOHDANTO	1
KUNTASTRATEGIA 2021–2025	2
VISIO JA TOIMINTATAPA.....	2
PÄÄMÄÄRÄT	3
VALTUUSTOKAUDEN TAVOITTEET	3
STRATEGIAN INDIKAATTORIT.....	4
KEINO-OHJELMAT	6
VUOSITAVOITTEET	7
STRATEGIAN TOTEUTUKSEN JA EDISTYMISEN ARVIOINTI	11
TUUSULASSA ON MAHDOLLISUUKSIA KASVAA JA MENESTYÄ	12
TUUSULASSA ON HYVÄ ELÄÄ.....	21
TUUSULA KEHITTYY KESTÄVÄSTI	30
DIGITALISAATIO-OHJELMA.....	38
<i>Ohjelman kärkien toteutuminen</i>	<i>38</i>
<i>Ohjelman vaikuttavuuden arviointi</i>	<i>44</i>
OSAAMINEN JA KYVYKKYYDET -OHJELMA	46
VAIKUTTAMINEN JA YHTEISTYÖ -OHJELMA	50
<i>Ohjelman mukainen edunvalvontatyö vuosina 2022 ja 2023</i>	<i>50</i>
<i>Ohjelman mukainen edunvalvontatyö vuosina 2024 ja 2025</i>	<i>52</i>
YHTEENVETO	59

Toimittanut: Ada Pentinmikko, Kehittämispäällikkö | Yhteiset palvelut

Lähteet: Toimintakertomukset vuosilta 2022–2024, osavuosisikatsaus 3/2025

Johdanto

Tuusulan kunta on viime vuosina kehittynyt, kasvanut ja erottautunut alueellaan. Kunnan veto- ja pitovoima on ollut valtakunnallisesti vahvaa: alue on houkutellut sekä asuntorakentajia että yrityksiä, ja väkiluku on jatkanut tasaista kasvuaan. Samalla Tuusula on tehnyt määrätietoista ja vahvaa kehittämistyötä kuntarakenteen ja palvelujen ylläpitämiseksi. Strategisesti merkittäviä investointeja on kohdistettu muun muassa julkisiin rakennuksiin, tavoitteena vahvistaa Tuusulan asemaa houkuttelevana pääkaupunkiseudun kehyskuntana sekä säilyttää sen rooli asukkailleen tärkeänä ja viihtyisänä asuinpaikkana.

Tuusulan kunnan strategiakausi 2021–2025 on päättymässä. Kuntastrategia on kunnanvaltuuston hyväksymä strategia, josta kunnan kaikki keskeisin päätöksenteko, suunnittelu ja kehittäminen johdetaan. Kuntalain 37§ mukaisesti kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista.

Tämä strategiakertomus vuosilta 2021–2025 kokoaa yhteen, miten strategiassa asetetut tavoitteet ovat edenneet valtuustokauden aikana. Kuntastrategian taustalla vaikuttaa por-mestariohjelma. Strategiakertomus keskittyy kuntastrategian toteutumiseen ja arvioi sitä valmistelussa asetettujen tavoitteiden näkökulmasta.

Tuusulan kunnassa on vahva sitoutuminen strategiseen johtamiseen. Hyvin laadittu strategia tukee yhteistyötä, toiminnan ja talouden suunnittelua, kehittämistä, johtamista ja päätöksentekoa. Tuusulassa on panostettu siihen, että valtuustokausien vaihtuessa muodostetaan yhteinen strateginen tilannekuva, tunnistetaan edellisen kauden onnistumiset ja arvioidaan tarvittavat muutokset. Nyt päättyvä strategiakausi on osaltaan vaikuttanut seuraavan valtuustokauden päivitettyyn kuntastrategiaan (2026–2029) - pitkäjänteinen työ kunnan tavoitteiden eteen jatkuu.

Annaliisa Oksanen, Kansliapäällikkö

Tuusulassa 11.11.2025

Kuntastrategia 2021–2025

Kuva. Strategian 2021–2025 visualisointi

Tuusulan kuntastrategia uudistettiin osallistavassa prosessissa vuonna 2021 pormestariohjelman pohjalta. Valtuusto hyväksyi 4.10.2021 strategiaperustan – vision, toimintatavat, päämäärät ja 14 tavoitetta – sekä 13.12.2021 strategian toimeenpanoa tukevat ohjelmakokonaisuudet. Strategiakokonaisuus sisältää vuositavoitteet, toimenpiteet, indikaattorit ja strategiset ohjelmat.

Visio ja toimintatapa

Visiota kuvaa lause: ”Elämisen taidetta kestävästi kasvavassa Tuusulassa.” Visiolause kiteyttää strategian kolmen päämäärän ajattelua.

Strategiaperustassa ei sanoteta varsinaisia arvoja, vaan ne on johdettu toimintatavaksi. Sitä kuvaa lause: **"Me teemme yhdessä uutta."** Toimintatapaa on sanotettu seuraavasti: **Me olemme** asukkaita, yhteisöjä, yrityksiä, luottamushenkilöitä ja kunnan työntekijöitä. Me teemme ja toteutamme kunnan strategian. Me luomme kasvavan Tuusulan tarinaa ja tulevaisuutta. **Teemme uutta Tuusulaa toisiamme ymmärtäen.** Saamme tuloksia aikaan ja onnistumme yhdessä. Meistä jokainen on merkityksellinen ja voimme tehdä elämisen taidetta joka päivä. Autamme ja kannustamme toisiamme sekä kerromme myönteisiä tarinoita Tuusulasta! **Saamme voimaa yhteistyöstä,** jota rakennamme jokaisessa kohtaamisessa ja keskustelussa. Arvostamme moninaisuutta ja kunnioitamme erilaisuutta. Kannamme vastuuta toistemme hyvinvoinnista. Tarvitsemme kaikkien ideat käyttöön. Yhdessä olemme enemmän. **Uutta syntyy luovasti ideoiden.** Uutta syntyy rohkeudesta yrittää ja erehtyä. Olemme edelläkävijöitä ja suuntaamme kestävään tulevaisuuteen. Iloitsemme yhdessä pienistäkin onnistumisista!

Päämäärät

Strategiaperustassa on kolme päämäärää:

- **Tuusulassa on mahdollista kasvaa ja menestyä.** "Elinvoimainen ja rohkea Tuusula mahdollistaa asukkaiden ja yritysten kasvun ja menestyksen."
- **Tuusulassa on hyvä elää.** "Turvallisessa ja yhteisöllisessä Tuusulassa on hyvä elää ja oppia koko elämänkaaren ajan."
- **Tuusula kehittyy kestävästi.** "Rakennamme yhdessä vastuullista ja kestävää Tuusulaa."

Valtuustokauden tavoitteet

Jokaista päämäärää vasten on asetettu valtuustokauden tavoitteita. Valtuustokauden tavoitteita on yhteensä 14 kappaletta ja ne on luokiteltu 12 teemaan. Strategiaperustassa ei

sanoiteta valtuustokauden tavoitteita kuvattua tarkemmalle tasolle, joten tavoitteistossa on koettu olevan jonkin verran tulkinnanvaraa.

Elämisen taidetta kestävästi kasvavassa Tuusulassa		
Tuusulan strategiset päämäärät ja valtuustokauden tavoitteet		
TUUSULASSA ON MAHDOLLISUUKSIA KASVAA JA MENESTYÄ	TUUSULASSA ON HYVÄ ELÄÄ	TUUSULA ON KESTÄVÄSTI KEHITTYVÄ
Veto- ja pitovoima 1. Tarjoamme laadukkaat ja saavutettavat palvelut uudistuvassa ympäristössä	Hyvinvointi 6. Kehitämme hyvinvoinnin edellytyksiä ja mahdollisuuksia. Ehkäisemme pahoinvointia, eriytymistä ja yksinäisyyttä.	Kestävyys- ja ilmastoteot 11. Rakennamme kestävää tulevaisuutta ja edistämme ilmastotekoja kaikessa toiminnassa
Asuminen ja elinympäristö 2. Luomme tiiviimpiä keskusta-alueita, jotka mahdollistavat monipuolisemmat palvelut 3. Tarjoamme monipuolisia asumisen mahdollisuuksia varmistamalla tontitarjonnan ja erilaiset asumismuodot	Osallisuus ja yhteisöllisyys 7. Vahvistamme kunnan, asukkaiden ja yhteisöjen yhteistyötä ja kumppanuutta 8. Olemme osallisuuden edelläkävijä ja jatkamme demokratian eri muotojen ja osallistumisen tapojen kehittämistä	Luonnon monimuotoisuus 12. Vaalimme viherympäristöä, vesistöjä ja niiden saavutettavuutta sekä luonnon monimuotoisuutta
Yritykset ja työpaikat 4. Tarjoamme yrityksille laadukkaita palveluita, osaavaa työvoimaa ja työpaikkatontteja erinomaisilla liikenneyhteyksillä	Oppiminen ja osaaminen 9. Olemme kasvatuksen ja koulutuksen kärkikunta vahvistaen yhdenvertaisuutta ja elinikäistä oppimista	Liikkuminen 13. Kehitämme monipuolista ja sujuvaa liikkumista Tuusulassa ja seudulla
Vapaa-aika, harrastaminen ja kulttuuri 5. Tarjoamme upeat ja uudistuvat mahdollisuudet kulttuuriin, vapaa-aikaan ja harrastamiseen	Turvallisuus 10. Varmistamme arjen ja lähiympäristön turvallisuuden	Talous 14. Kasvamme taloudellisesti kestävästi rakenteita ja toimintatapoja uudistaen

Kuva. Strategiaperustan 14 valtuustokauden tavoitetta päämäärien ja teemojen mukaan.

Strategian indikaattorit

Varsinaisen strategiatyön jälkeen, erillisessä käsittelyssä talousarvion 2023 yhteydessä, vahvistettiin strategian toteutumista mittaavat indikaattorit.

Valtuustokauden tavoite	Indikaattori
1. Tarjoamme laadukkaat ja saavutettavat palvelut uudistuvassa ympäristössä	- Kuntalaisten palvelutyytyväisyys - Sähköisen asioinnin osuuden kasvu
2. Luomme tiiviimpiä keskusta-alueita, jotka mahdollistavat monipuolisemmat palvelut.	- Yleiskaavan toteutuminen - Elinvoimaisuusindeksi

3. Tarjoamme monipuolisia asumisen mahdollisuuksia varmistamalla tontti-tarjonnan ja erilaiset asumismuodot.

- Väestönkasvu
- Myytyjen ja vuokrattujen tonttien määrä
- Valmistuneet asunnot talotyypeittäin

4. Tarjoamme yrityksille laadukkaita palveluita, osaavaa työvoimaa ja työpaikkatontteja erinomaisilla liikenneyhteyksillä.

- Yritysten palvelutyytyväisyys
- Työpaikkatonttivaranto
- Työpaikkatonttien myynti/vuokraus
- Työllisyysaste ja avoimet työpaikat
- Yritysten nettoperustanta

5. Tarjoamme upeat ja uudistuvat mahdollisuudet kulttuuriin, vapaa-aikaan ja harrastamiseen.

- Kävijämäärät eri kohteissa
- Käyttäjien palvelutyytyväisyys
- Harrastajien ja harrastusten määrä

6. Kehitämme hyvinvoinnin edellytyksiä ja mahdollisuuksia. Ehkäisemme yksinäisyyttä, eriytymistä ja pahoinvointia

- Koettu terveys
- Yksinäisyyden kokemus
- Asumismuodot ja tulojakauma asuinalueilla

7. Vahvistamme kunnan, asukkaiden ja yhteisöjen yhteistyötä ja kumppanuutta.

- Osallistumisaste yhdistystoimintaan
- Kehittämisverkostojen kautta syntyvä toiminta

8. Olemme osallisuuden edelläkävijä ja jatkamme demokratian eri muotojen ja osallistumisen tapojen kehittämistä.

- Äänestysaktiivisuus eri ikäryhmissä
- Osallistuvan budjetoinnin äänestysaktiivisuus
- Asukastilaisuuksien/osallistuvien prosessien määrä ja osallistujamäärä

9. Olemme kasvatuksen ja koulutuksen kärkikunta vahvistaen yhdenvertaisuutta ja elinikäistä oppimista

- Sijoittuminen jatko-opintoihin
- Asiakas/huoltaja-arvioinnin tyytyväisyys (keskiarvo)
- Pitää koulunkäynnistä %

10. Varmistamme arjen ja lähiympäristön turvallisuuden

- Koettu turvallisuus
- Rikosten määrä

11. Rakennamme kestäväää tulevaisuutta ja edistämme ilmastotoimia kaikessa toiminnassa.	• Liikenneonnettomuuksien määrä
12. Vaalimme viherympäristöä, vesistöjä ja niiden saavutettavuutta sekä luonnon monimuotoisuutta.	• Kestävän kehityksen indeksi • Päästötavoitteet (päästöt/asukas) • Hiilineutraalisuustavoitteen toteutuminen • Vesistöjen ekologinen tila, uimavesien hygieeninen laatu • Metsäisten alueiden määrän kehittyminen • Luonnonsuojelualueiden määrä.
13. Kehitämme monipuolista ja sujuvaa liikkumista Tuusulassa ja seudulla	• Joukkoliikenteen matkustajamäärän kehittyminen • Kevyenliikenteen väylien km-määrä
14. Kasvamme taloudellisesti kestävästi rakenteita ja toimintatapoja uudistaen	• Verotulojen kasvu • Käyttöomaisuuden myyntitulot • Palvelujen kustannukset suhteessa muihin Kuuma-kuntiin • Kunnan käytössä olevien tilojen brm2/asukas • Toimintakate / asukas • Velat/asukas

Taulukko. Strategian indikaattorit valtuustokauden tavoitteittain

Keino-ohjelmat

Kuntastrategiassa tunnistettiin kolme läpileikkaavaa ohjelmakokonaisuutta, joita kutsuttiin ”keinoiksi”, jotka tukisivat strategian muuta toteutusta. Näistä keinoista syntyi kolme ohjelmaa. Ohjelmat valmistuivat strategiakauden ensimmäisenä vuonna:

- **Osaaminen ja kyvykkyydet -ohjelma** (Henkilöstöhallinto)

- **Digitalisaatio -ohjelma** (Tietohallinto)
- **Vaikuttaminen ja yhteistyö -ohjelma** (Kunnanjohto ja edunvalvonta)

Vuositavoitteet

Konkreettisesti strategian valtuustokaudelle asetettujen tavoitteiden toimeenpanoa määrittelevät vuosittain talousarviotyön yhteydessä asetetut vuositavoitteet. Vuositavoitteet ja niiden toteutumisen seuranta antavat parhaimmillaan ajankohtaisen tilannekuvan strategian mukaisen toiminnan etenemisestä. Vuositavoitteita asetettiin sekä valtuustotasolle että lautakuntatasolle. Tässä raportissa vuositavoitteistoa käsitellään kokonaisuutena ja arvioinnissa huomioidaan molemmat raportointitasot.

Talousarviovuosi	Vuositavoitteiden lukumäärä
2022	73 vuositavoitetta (+ 188 toimenpidettä)
2023	79 vuositavoitetta (+ 196 toimenpidettä)
2024	56 vuositavoitetta
2025	35 vuositavoitetta

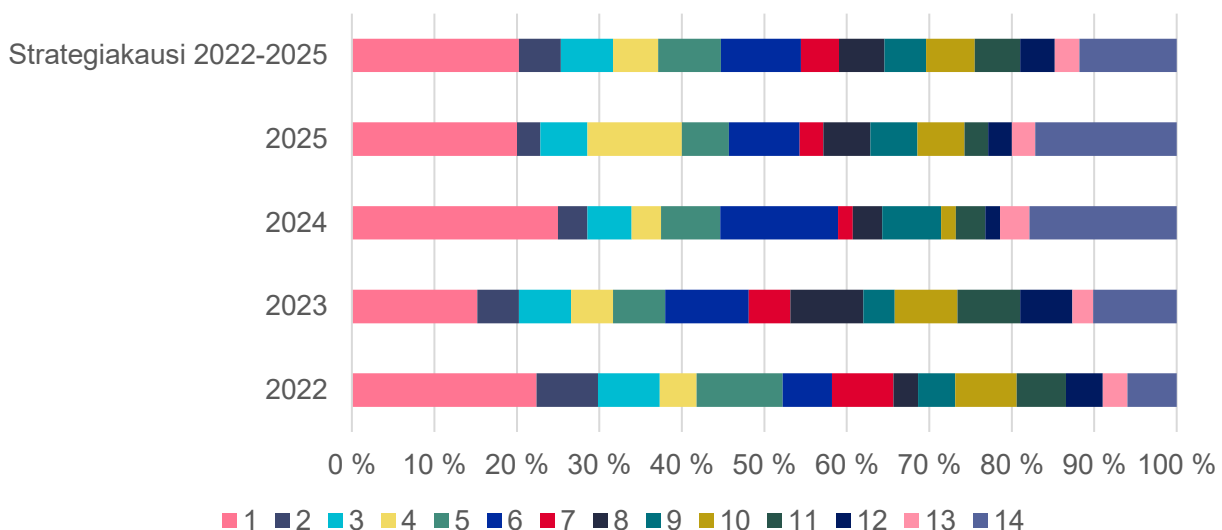
Taulukko. Strategiakauden aikaiset vuositavoitteistot yhteensä sekä alkukauden toimenpiteiden lukumäärät, jotka kuvaavat samalla erikseen raportoitavien yksiköiden lukumääriä. Lukumäärissä on huomioitu sekä valtuusto- että lautakuntatasoiset vuositavoitteet

Strategiaraportoinnin ja vuositavoitteiden etenemisen tilannekuvan tuottamisessa koettiin valtuustokauden aikana haasteita. Vuositavoitteiden runsaslukuisuus ja niiden raportointitapa osoittautuivat sekä johtamisen että seurannan hallinnan näkökulmasta vaikeaksi.

Vuositavoitteiden toteutumisesta raportointi toteutettiin sekä rakenteellisena tilannekuva-

arvioon (Thinking portfolion Salkku -järjestelmä) sekä osavuosi- ja tilipäätöskatsausten tekstimuotoisena raportointina.

Valtuustolle kootussa kuntatasoisessa raportoinnissa käsiteltiin valtuustotasoisia vuositavoitteita. Lautakuntatason raportointi sisälsi sekä lautakunta- että valtuustotason vuositavoitteiston. Raportoinnin hallittavuuden suurimmat haasteet olivat sen runsaus, hajaus sekä sisällöllinen toisto. Vuonna 2024 alkaen vuositavoitteiston rakennetta uudistettiin ja tavoitteiston lukumäärää supistettiin priorisoimalla. Vuonna 2025 tavoitteisto kehittyi laadullisesti edelleen.

Kuvaaja. Strategiakauden aikana vuositavoitteisto painottui lukumääräisesti eri valtuustokauden tavoitteisiin (1–14) nähden.

Vuositavoitteiden määrittelyssä huomioitiin kaikki 14 valtuustokauden tavoitetta. Näiden välille syntyi kuitenkin painotuksia ja koko strategiakauden (2022–2025) aikana suhteellisesti eniten vuositavoitteita kohdistui valtuustokauden tavoitteisiin numeroihin 1. Tarjoamme laadukkaita ja saavutettavat palvelut uudistuvassa ympäristössä (20 %), 6. Kehitämme hyvinvoinnin edellytyksiä ja mahdollisuuksia. Ehkäisemme yksinäisyyttä, eriytymistä ja pahoinvointia (10 %) ja 14. Kasvamme taloudellisesti kestävästi rakenteita ja toimintatapoja uudistaen (12 %).

Seuraavaksi esitetään esimerkki strategian toimeenpanon arviointitavasta vuosina 2022–2023 sekä vuosina 2024–2025. Raportointitavan muutosten vuoksi strategiakertomuksessa pitäydytään vuositavoitetasolla.

Vuositavoite tai sen toimenpide	Kokonaistilanne	Etenemisaste	Raportointi
Vuositavoite X	 = Tavoite etenee suunnitellusti	1 = Tavoitteen toteutuksessa ei ole edetty suunnitellusti ja tavoitetta ei ole saavutettu	Tekstimuotoinen kuvaus toteumasta
Toimenpide X.1	 = Poikkeamia tavoitteen etenemisessä	2 = Tavoitteen toteutuksessa on edetty hieman, mutta sitä ei ole saavutettu	Tekstimuotoinen kuvaus toteumasta
Toimenpide X.2	 = Ongelmia tavoitteen etenemisessä	3 = Tavoitteen toteutuksessa on edetty, mutta sitä ei ole vielä saavutettu	Tekstimuotoinen kuvaus toteumasta
Toimenpide X.3	 = Poikkeamia tavoitteen etenemisessä	4 = Tavoite on lähes saavutettu	Tekstimuotoinen kuvaus toteumasta
Toimenpide X.4	 = Tavoite etenee suunnitellusti	5 = Tavoite on saavutettu	Tekstimuotoinen kuvaus toteumasta

Taulukko. Esimerkki vuositavoitteen ja sen toimenpiteiden raportoinnista vuosina 2022–2023.

Vuositavoite ja kokonaisarvio sen toteutumisesta		Onnistumisen kriteerien toteuma-arvio	
Vuositalvoite X = Toteutuu suunnitellusti		Onnistumisen kriteeri a	 = Toteutuu suunnitellusti
		Onnistumisen kriteeri b	 = Toteutuu osittain
		Onnistumisen kriteeri c	 = Ei toteudu
Poikkeamat: Lyhyt kirjallinen selvitys vain, mikäli tavoitteessa tai sen onnistumisen kriteereissä on poikkeamia.			

Taulukko. Esimerkki vuositalvoitteen (ml. onnistumisen kriteerit) raportoinnista vuosina 2024–2025.

Jälkimmäisen vuositalvoitemallin avulla muotoutui vuositalvoitekohtaisia kokonaisuuksia, joka mahdollisti nopean tilannekuvan luomisen. Tavoitteiden kokonaislukumäärä pidettiin hallittavana. Tästä kehittämistoimesta huolimatta strategian seuranta ei vielä kukaan toteutunut täysin ihanteellisesti ja oppeja huomioitiin seuraavan strategiakauden rakenteellisessa valmistelussa.

Strategian toteutuksen ja edistymisen arviointi

Seuraavissa kappaleissa kuvataan kunkin strategisen päämäärän osa-alueen edistyminen strategiakauden aikana.

Jokaisen päämäärän osalta on koottu tilinpäätösasiakirjoista strategiakauden aikana toteutuneet **merkittävimmät valtuustokauden tavoitteisiin liittyvät vuosittaiset toteutukset ja saavutukset**. Tämä laadullinen näkökulma tuottaa yleiskuvaa kunnan strategisen työn onnistumisesta kuluneella valtuustokaudella. Tämän näkökulman lisäksi strategisen toiminnan tuloksellisuutta arvioidaan kahdella tavalla.

Toinen näkökulma tarkastelee, **kuinka valmiiksi vuositavoitteiden mukaiset toimenpiteet on toteutettu** kunkin valtuustokauden tavoitteen saavuttamiseksi. Lähtökohtana on oletus, että talousarvioon on vuosittain nostettu konkreettisia askeleita strategian toteuttamiseksi vuositavoitteiden ja niihin liittyvien toimenpiteiden muodossa. Jos tekeminen ja resurssit ovat kohdistuneet näiden vuositavoitteiden toteuttamiseen ja asetetut tavoitteet on saavutettu, on edistytty suunnitelmallisesti kohti strategian laajempia päämääriä.

Kolmas näkökulma strategian edistymisen arvioinnissa ovat **strategiset indikaattorit ja niiden kehitys**. Indikaattorit laadittiin strategian tueksi mittaamaan muutoksia pidemmällä aikavälillä. Lähtökohtana on, että strategian toteuttaminen edistää myönteisesti kunkin indikaattorin kehitystä. Kuitenkin indikaattoreiden asettamisessa ja määrittelyssä on ollut joidenkin puutteita, minkä vuoksi kaikkien mittareiden toteumatietoja ei ole voitu raportoida kauden aikana. Lisäksi indikaattoreiden ohjausvaikutus toiminnan suunnitteluun on koettu melko vähäiseksi tämän kauden aikana.

Tuusulassa on mahdollisuuksia kasvaa ja menestyä

1. Tarjoamme laadukkaita ja saavutettavat palvelut uudistuvassa ympäristössä

2022: Palveluverkkosuunnitelmaa toteutettiin systemaattisesti ja sen rakennushankkeet, kuten Monio ja Tuusulanjärven koulu etenivät aikataulussa ja budjetissa.

Martta Wendelin -päiväkotitoiminta valmistui. Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa kehittyi edelleen, yhdyspintojen sovitut rakenteet saatiin käyttöön ja mm. Hyrylän hyvinvointikeskuksen suunnittelu käynnistyi. Eläinlääkärien yhteisvastaanotto sijoittui Tuusulaan (Keski-Uudenmaan ympäristökeskus). Työllisyyden hoidon järjestämisvastuun siirtymistä ennakoitiin kuntien välisellä selvityksellä työllisyysalueen muodostumisesta. XR- virtuaalimuseohanke eteni Järvenpään ja Keravan museoiden kanssa yhteistyössä.

2023: Sivistyspalvelujen palveluverkon rakentaminen eteni: Tuusulanjärven, Riihikallion ja Rykmentinpuiston hankkeiden sekä Peltokaaren päiväkodin rakentuminen etenivät aikataulussa. Moniolle myönnettiin valtakunnallinen vuoden 2023 Puupalkinto. Päiväkotitoiminta Martta Wendelinille myönnettiin Arkkitehtuurin Finlandia-palkinto. Uusia toimintamalleja palveluiden järjestämiseen kehitettiin ja pilotoitiin, mm. palveluiden kuvaus- ja kehittämismalli otettiin käyttöön. Opetuksen, kirjastojen ja museoiden sähköiset materiaalit ja palvelut kasvoivat. Tuusinfon palvelupisteet säilyivät ja palveluiden alueellinen kattavuus varmistettiin. Osallistuva budjetointi ja asukastilaisuudet jatkuivat.

2024: Palveluverkon kohteista Tuusulanjärven koulu ja Peltokaaren päiväkotitoiminta valmistuivat aikataulussa. Myös Riihikallion koulu ja Rykmentinpuiston koulu ja päiväkotitoiminta rakentuivat aikataulun mukaisesti. Talous- ja henkilöstöpalveluissa toteutui järjestelmä uudistus. Valmistautuminen TE -uudistukseen työllisyysalueen kuntien yhteistyössä oli tiivistä. Hyrylän Sote-keskuksen hankesuunnitelma hyväksyttiin ja kilpailutus käynnistyi. Kansainvälistymissuunnitelman valmistelu ei edennyt.

2025: Riihikallion koulun sekä Rykmentinpuiston koulu ja päiväkodin rakennushankkeet otettiin vastaan ja toiminta pääsi käynnistymään rakennuksissa. Palveluverkon suurista kohteista Lahelan koulukeskuksen hankintailmoitus julkaistiin ajallaan. Jokelan palveluverkon arvioiminen eteni ja aikataulu jatkon osalta päivitettiin. Sote-keskuksen rakentaminen tulee käynnistymään hyvinvointialueen hankkeena ja tilalliset yhteiskäyttöratkaisut toteutuvat suunnitelmien mukaan. Kunnan työnantajamielikuvaa selvitettiin brändikyselyllä ja mm. toimia työurajohtamisen toimintamallin ja työnantajamarkkinoinnin kehittämiseksi toteutettiin osittain, työtä jatketaan edelleen. Digitaalisten alustaratkaisujen kehittäminen ja käyttö laajeni mm. sähköisen asioinnin ja tiedolla johtamisen alustoilla sekä tekoälytoiminnallisuuksissa. Viestintäyksikkö toteutti kunnan verkkosivustojen uudistumisen. Kansainvälisyysuunnitelman valmistelua ei strategiakaudella päätetty enää edistää.

2. Luomme tiiviimpiä keskusta-alueita, jotka mahdollistavat monipuolisemmat palvelut

2022: Hyrylän palvelukeskushanke eteni toteutusvaiheeseen, kun palvelukeskuksen asemakaavamuutos ja hankkeen toteuttamisen edellytyksenä olevat sopimukset hyväksyttiin. Myös Hyrylän keskustan kehittämistä ohjaava yleissuunnitelma hyväksyttiin. Kaavamuutokset käynnistyivät Koskensillantien ja Esikunnanpolun alueilla. Vanutehtaan kaavaluonnokset saatiin nähtäville. Jokelan asemapolun kaavamuutos tuli vireille. Yleiskaava 2040 hyväksyttiin valtuustossa, mutta se ei saavuttanut lainvoimaa, sillä kaava eteni valitusprosessin vuoksi hallinto-oikeuteen.

2023: Hyrylän keskustan kehittäminen eteni, kun palvelukeskuksen ja matkakeskuksen ympäristössä aloitettiin keskusten vaatimat infratyöt, sekä edistettiin kaavamuutoksia Koskensillantien ja Esikunnanpolun sekä Hyrrän kortteleissa. Koskensillantien pysäköintitalon hankesuunnitelma valmistui ja valmisteltiin toteutusmallia keskustan pysäköinnille perustettavan yhtiön myötä. Uimahallin peruskorjaussuunnittelua sekä kirjastohanketta edistettiin. Vuoden aikana selvitettiin myös Sote-korttelin ja pääkirjaston korttelin kehittämismahdollisuuksia. Jokelan ja Kellokosken ke-

hittämiseen panostettiin kaavoituksella ja investoinneilla: Jokelan Asemapolun alueen ja Vanutehtaan sekä Kellokosken Seppäinpuiston asemakaavamuutostyöt etenivät, ja Kellokoskelle valmistuivat Kellotori ja Annanpuiston saneeraus.

2024: Hyrylän keskustan jatkoi kehittymistään: Vuonna 2024 järjestettiin mm. Hyrylän keskustan yleisten alueiden maisema-arkkitehtuurikilpailu ja Koskensillantien pysäköintitalon toteuttamisen kilpailutus saatiin tehtyä. Hyrylän Sote-keskuksen hankesuunnitelma valmistui Keusoten kanssa. Palvelukeskus Särmän työmaa käynnistyi ja uusi matkakeskus valmistui. Lainvoimaiseksi tuli useita asemakaavoja: Vanutehdas, Lahelan kampus, Hyrylän palvelukeskus, Tuusulantie, Resiinakuja, Seppäinpuisto sekä Harjula. Elinvoimaohjelma ”Tusina tekoja” hyväksyttiin ja sen toteutuksen tavoitteistoa valmisteltiin.

2025: Hyrylän keskustan hankkeet edistyivät mm. Särmän, Koskensillantien pysäköintitalon ja Sote-keskuksen rakentumisen osalta. Taidekasarmin peruskorjausurakka käynnistyi suunnitellusti, mutta tallirakennuksen (nro27) peruskorjaus viivästyy usealla vuodella. Koskensillantien ja Esikunnanpolun asemakaavan muutosehdotuksen laatimisen tueksi pidetyssä tontinluovutuskilpailussa ei saatu yhtään ehdotusta, ja tästä syystä kaavahankkeen eteneminen on viivästynyt. Tavoitteiden ja kaava-alueen laajuuden määrittelyn vuoksi myöskään Hökilän asemakaavatyö ei ole edennyt suunnitellusti luonnoksen nähtävillä oloon. Maisema-arkkitehtuurikilpailun mukainen Hyrylän keskustan yleisten alueiden rakennussuunnittelun käynnistyminen on osittain viivästynyt ja siirtynyt Varuskunnanaukion osalta tulevaan kauteen. Peurantien 20 asemakaava hyväksyttiin.

3. Tarjoamme monipuolisia asumisen mahdollisuuksia varmistamalla tonttitarjonnan ja erilaiset asumismuodot

2022: Kaavoitustavoitteet etenivät työohjelman kärkihankkeiden osalta suunnitellusti, ja asumista mahdollistavia asemakaavoja hyväksyttiin valtuustossa 92 461 km² edestä. Maata saatiin hankittua 15 ha, joka jäi alle 40 ha:n tavoitteen. Omakoti-

tontteja luovutettiin 46 kpl. Asuntopoliittinen ohjelma valmistui. Maapoliittisen ohjelman päivityksen valmistelu käynnistyi. Rykmentinpuiston alueella mahdollistettiin monipuolistuva asuntokanta ja eri-ikäisten asumisen kehittämishankkeita oli käynnissä.

2023: Asuntopoliittinen ohjelma otettiin käyttöön. Lanseerattiin Tuusulan sata tonttia sata unelmaa –kampanja, joka pohjautuu tavoitteeseen, että Tuusulan eri alueilla on tarjolla noin 100 pientalotonttia vuosittain. Lisäksi lanseerattiin ”Tuusula suunnittelee ja rakentaa”- ammattitapahtuma Tuusulan kehityksen sekä kerrostalo- ja rivitalotonttien markkinoimiseksi ammattilaisille. Tontinluovutus oli suhdanteisiin nähden vilkasta. Erityisryhmien ja ikääntyneiden yhteisöllistä asumista kehitettiin ”Yhteisöllisen asumisen malli Tuusulassa” sekä ”Ikäystävällinen asuinympäristö Tuusulaan” - hankkeiden myötä. Asumisneuvontapalvelu laajennettiin kaikenikäisille. Kaa-voitus suunnitelman mukaiset hankkeet etenivät pääosin aikataulussa. Lainvoiman saivat asemakaavat: Jokelan rautatiealue, Lepola ja Joenranta. Asuinrakentamisen kaavavarantoa saatiin lainvoimaiseksi 23 004 k-m². Maanhankinnan kokonaismäärä oli noin 20 ha (tavoite noin 40 ha).

2024: Maapoliittisen ohjelman tarkistus hyväksyttiin valtuustossa 27.5.2024 ja se tuli voimaan 28.5.2024. Asuinrakentamisen kaavavarantoa saatiin lainvoimaiseksi 26 668 k-m², josta uutta asumisen varantoa oli 19 792 k-m². Kunnallistekniikan rakentaminen jatkui edelleen kiivaana: Asuinalueista valmistui Pellavamäki. Kello-koskella kilpailutettiin Joenrannan kaava-alueen rakentaminen ja valittiin kohteen toteuttaja. Vaikeasta rakentamisen suhdanteesta huolimatta Tuusula onnistui myymään tai vuokraamaan 48 pientalotonttia. Maanhankinnan tavoitteet ylittyivät, kun kunnan omistukseen siirtyi noin 73 ha maata.

2025: Vuoden aikana panostettiin erityisesti pientalotonttivarannon kasvattamiseen: Työn alla ovat kaavoituksessa olleet mm. Hyrylän Lahelanpelto III, Halkivaha III ja Puistokylän asemakaavatyöt, mutta näiden kaavahankkeiden etenemisessä on ollut viivästyksiä. Kunnallistekniikan suunnittelua ja/tai rakentamista on edistetty Kellokosken Joenrannan alueen ohella myös Hyrylän Mattila II –alueella, vaikkakin em.

kaavaan kohdistunut valitus on jossain määrin hidastanut Mattila II-alueen kunnallisteknisiä töitä. Puistokylän alueen kunnallistekniikan rakentamissuunnitelmien laatimista ei ole voitu käynnistää asemakaavan hyväksymiskäsittelyn viivästymisen vuoksi. Pientalotontteja oli tarjolla noin 80 kappaletta, mutta kysyntää on ollut toiseksi 23 AO-tontille. Onnistuneen maanhankinnan myötä asunto- ja työpaikkatonttien varannoksi maaomaisuutta siirtyi yhteensä noin 71 ha verran.

4. Tarjoamme yrityksille laadukkaita palveluita, osaavaa työvoimaa ja työpaikkatontteja erinomaisilla liikenneyhteyksillä.

2022: Yritysalueiden kaavoitus eteni: Focus-alueen yleissuunnittelu käynnistettiin ja Focus-projekti laajennettiin ohjelmaksi, joka sisältää Focus-alueen lisäksi myös Senkkerinmäen kiertotalousalueen kehittämisen. Lainvoiman sai usea työpaikkavarantoa lisäävä asemakaava, mm. Sammonmäki III sekä Sulan työpaikka-alue III. Vuoden aikana tuli uutta työpaikkarakentamisen kaavavarantoa yhteensä 169 318 k-m². Työpaikkatontteja myytiin 7 kpl. Työllisyyspalveluissa tiivistettiin verkostoyhteistyötä erityisesti oppilaitosten kanssa.

2023: Yritystonttien myynti ja markkinointi onnistui hyvin haastavasta markkinatilanteesta huolimatta. Tuusulan itäväylän alueella tehtiin kunnan historian suurin yritystonttikauppa. Focus-alueen yleissuunnitelma valmistui. Työllisyyspalveluissa kehitettiin oppilaitosyhteistyötä ja palkkatukityöllistämisen malleja.

2024: Rykmentinportin I -kaava valmistui päätöksentekoon. Kulomäentie-Jussla -alueen asemakaavatyö saatiin vireille. Focus-alueen asemakaavoitus käynnistettiin. Kehä IV asemakaavasta ja Sammonmäki IV asemakaavan muutoksesta laadittiin kaavaluonnokset, jotka asetettiin nähtäville. Lisäksi alueelle laadittiin kunnallistekniikan yleissuunnitelma. Kiilan Kiertolan kehityskuvan (Kiila-Senkkerinmäen yleissuunnitelman) laatiminen käynnistyi loppuvuonna yhteistyössä Vantaan kaupungin kanssa.

2025: TE alueuudistuksen myötä tavoiteltiin vahvoja yhteystyörakenteita ja palveluja työllisyysalueen kanssa. Vuoden aikana saatiin määriteltyä toimivat verkostotyön rakenteet ja palvelujen tuottamisessa ei ollut havaittavissa suuria poikkeamia. Työvoiman ja työmarkkinoiden kohtaantoa vahvistettiin yhdessä Keuken ja työllisyysalueen kanssa. Ulkomaisen työvoiman työllistämiseen kehitettiin uutta palvelua, mutta työ on vielä kesken. Yritysalueiden kehittämisessä työ kohdentui ja eteni suunnitelmien mukaan Kehä IV ja Sammonmäki IV ja Kiila -Senkkerinmäen alueilla. Focus-alueelle määriteltiin yritysalueprofiili. Rykmentinportti I ja Sammonmäki IV asemakaavat saivat vuoden aikana lainvoiman.

5. Tarjoamme upeat ja uudistuvat mahdollisuudet kulttuuriin, vapaa-aikaan ja harrastamiseen

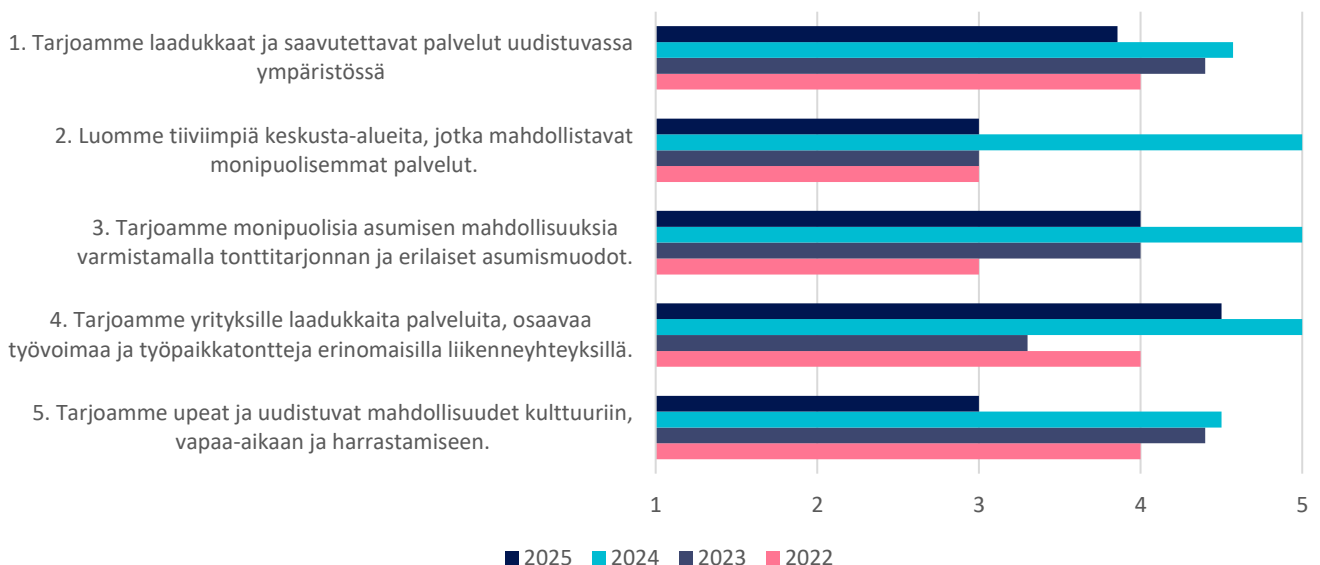
2022: Urheilukeskuksen kehittäminen eteni ja uusia liikuntapaikkoja valmistui, kuten BMX-rata, hallihankkeet ja ulkomailapelialueita. Liikuntapaikkojen kunnostusta tehtiin monipuolisesti mm. Annivaaran kuntoreitillä, Urheilukeskuksen pulkkamäessä, Jokelan ja Kellokosken voimailusaleilla. Lisäksi Kellokoskelle avattiin uusi talviuintipaikka. Kulttuurin ja museon tiloja kehittäminen kohdistui Halosenniemeen ja uudistui julkisiin tiloihin, kuten Monioon ja Martta Wendelinin päiväkotiin. Toisen asteen kulttuurikasvatussuunnitelman luonnos valmistui.

2023: Monio avattiin ja siitä tuli uusi kulttuurin ja oppimisen keskus. Kulttuurikasvatussuunnitelmat ja harrastamisen malli laajenivat. Kaikukortti otettiin käyttöön taloudellisesti haastavassa tilanteessa oleville. Urheilukeskuksen monitoimihallin rakentaminen käynnistyi. Museoiden ja kirjastojen kävijämäärät kasvoivat. Sivistyksessä laadittiin ja otettiin käytäntöön toisen asteen kulttuurikasvatussuunnitelma.

2024: Moniossa kävijämäärät kasvoivat, kun kulttuuri- ja kurssitarjonta monipuolistui. Kuntakeskuksissa kehitettiin matalan kynnyksen kulttuuritapahtumien tarjontaa. Urheilukeskuksen kehittämisessä panostettiin Monitoimihallin rakentamishankkeeseen ja hallin valmistuminen varmistui alkuvuodelle 2025. Tuusulanjärven ja -joen

alueen kehittäminen eteni Tuusulanjokilaakson virkistysreitin suunnittelutyöllä. Eteläisen virkistysreitin toteutuminen viivästyi ja siirtyi seuraavalle vuodelle. Tuusulanjärvelle kehittynyt aktiivinen talvikäyttö ja sen edellytykset varmistettiin aikaisempaa paremmin ennakoiden. Leikkipuistojen ja lähiliikuntapaikkojen verkostolle tehtiin suunnitelma Jokelassa. Hyrylän ja Kellokosken vastaavat suunnitelmat valmistuvat myöhemmin.

2025: Etelä-Tuusulan ja Kellokosken alueiden viher- ja ulkoliikuntapalveluiden kehittämissuunnitelmat (VIPU) valmistuvat loppuvuodesta. Liikuntapaikoista Kellokosken kuntoportaiden suunnitelma valmistui ajallaan, Taistelukoulun kuntoradan ja Hyrylän yleisurheilukentän alueilla työ viivästyy hieman seuraavan vuoden puolelle. Tuusulanjärven ja jokilaakson kehittämisvisio ja toimenpideohjelma, on valmistumassa Järvenpään kaupungin kanssa yhteistyössä hieman alkuperäisestä aikataulusta jäljessä, vuoden 2026 alussa.

Kuvaaja. Tuusulassa on mahdollisuuksia kasvaa ja menestyä -päämäärän 1.-5. valtuustokauden tavoitteisiin sidottujen vuositavoitteiden keskimääräinen toteutumisen aste talousarviovuonna. Raportointi asteikolla 1-5. Vuosien 2024-2025 toteutumisen aste on muutettu

skaalaan kaavalla: Tavoite toteutui suunnitellusti = 5, Toteutui osittain = 3 ja ei toteutunut = 1.

Seuraavaksi esitetään strategisten indikaattorien toteuma päämäärään liittyvien valtuustokauden tavoitteiden valossa.

Tuusulassa on mahdollisuuksia kasvaa ja menestyä	Indikaattori	Lähtötaso	TP23	TP24	2025 (jos saatavilla)
1. Tarjoamme laadukkaita ja saavutettavat palvelut uudistuvassa ympäristössä	• Kuntalaisten palvelutyytyväisyys (mittarin vaihdos vuonna 23)	7,4/10 (2019)	3,7/5 (asumisen tyytyväisyys) -7 (NPS)	3,7 /5 (asumisen tyytyväisyys) 4 (NPS)	Asukaskysely 2025 tulokset saadaan loppuvuodesta
	• Sähköisen asiainnin osuuden kasvu	ei lähtötasoa	1 käyttötapaus (uusi alustaratkaisu)	10 käyttötapasta	12 käyttötapasta
2. Luomme tiiviimpiä keskusta-alueita, jotka mahdollistavat monipuolisemmat palvelut.	• Yleiskaavan toteutuminen	Valtuuston hyväksymä	Ei lainvoimainen	Ei lainvoimainen	Ei lainvoimainen (KHO:n käsitelystä)
	• Elinvoimaisuusindeksi (Sijoitus Manner-Suomen kunnat, FCG)	10.sij.	7.sij.	10. sij	7. sij.
	• Väestönkasvu (aukasluku.)	39 718 (2021)	41 334	42 225	42 510 (syyskuun ennakkotieto)
3. Tarjoamme monipuolisia asumisen mahdollisuuksia varmistamalla tonttitarjonnan ja erilaiset asumismuodot.	• Myytyjen ja vuokrattujen tonttien määrä (tavoite 100)	57kpl (5v Ka.)	33 kpl	48 kpl	Vuoden 2025 tieto saadaan tammi-kuussa 2026
		129 okt	137 okt	38 okt	Vuoden 2025 tieto saadaan tammi-kuussa 2026

4. Tarjoamme yrityksille laadukkaita palveluita, osaavaa työvoimaa ja työpaikkatontteja erinomaisilla liikenneyhteyksillä.

• Valmistuneet asunnot talotyypeittäin (omakoti, rivitalo ja kerrostaloas.)	63 rt 366 ktas	25 rt 714 ktas	6 rt 271 ktas	
• Työpaikkatontti-varanto	Varanto 35 tonttia / hankintatavoite 40 ha	Varanto 381 tm2 / hankittu 19,9 ha.	Va-ranto 262 tm2 / hankittu 72,7 ha	Vuoden 2025 tieto saadaan tammi-kuussa 2026
• Työpaikkatonttien myynti/vuokraus	Myynti 5 tonttia/v	Myynti 3 tonttia/v	Myynti 6 kpl/ vuokraus 1 kpl	Vuoden 2025 tieto saadaan tammi-kuussa 2026
• Työllisyysaste ja avoimet työpaikat	79,5 % (2021) 1508 avointa työpaikkaa	80,4 % (2022) 184 avointa työpaikkaa	79,6 % (2023) 179 avointa työpaikkaa	Tilastot vuodelta 2024 julkaistaan joulukuussa 2025 156 (1-2Q/2025)
• Yritysten netto-perustanta	127 (v.2021)	815	323	

5. Tarjoamme upeat ja uudistuvat mahdollisuudet kulttuuriin, vapaa-aikaan ja harrastamiseen.

• Kävijämäärät eri kohteissa	Museokävijät 55000 Kirjaston lainamäärät 500000 kpl Uimahallin käynnit 166140	Museokävijät 57939 Kirjaston lainamäärät 503000 kpl Uimahallin käynnit 202214	Museokävijät 57 Kirjaston lainamäärät 502 977 kpl Uimahallin käynnit 206 069	Vuoden 2025 tieto saadaan tammi-kuussa 2026
• Käyttäjien palvelutyytyväisyys	Museot 95 % Uimahalli 91,4 % Liikunnan TEA-viisari (Tuusula/Koko maa)	Museot 99% Uimahalli - % Liikunnan TEA viisari 81/72	Museot 99 % Uimahalli - % Liikunnan TEA viisari 84/69	Vuoden 2025 tieto saadaan vuonna 2026

• Harrastajien ja harrastusten määrä	Ei lähtötasoa	76 kerhoa /1630 osallistujaa	-	Syky 2025: 75 kerhoa/ n. 945 osallistujaa
--------------------------------------	---------------	------------------------------	---	---

Tuusulassa on hyvä elää

6. Kehitämme hyvinvoinnin edellytyksiä ja mahdollisuuksia. Ehkäisemme yksinäisyyttä, eriytymistä ja pahoinvointia.

2022: Hyvinvointisuunnitelma hyväksyttiin ja sen toimeenpano käynnistyi. Lasten ja nuorten harrastustoimintaa laajennettiin kouluilla. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma valmistui Keusoten kanssa. Maahanmuuttajille avoin palveluneuvonta käynnistyi yhdessä Keski-Uudenmaan kuntien kanssa.

2023: Hyvinvointisuunnitelman toimeenpano jatkui. Hyte-kerroin ja TEA-viisari parivat. Ikäihmisten olohuonetoiminta laajeni. Hyvinvointivalmennusta tarjottiin nuorten starttipajoilla ja kuntouttavassa työtoiminnassa. Alle kouluikäisten lapsiperheiden kohtaamispaikkatoimintaa kehitettiin. Pro Koulu -malli laajeni kaikkiin perusopetuksen oppilaitoksiin. Koulupudokkuuden ehkäisyyn ja oppilashuollon kehittämiseen panostettiin. Hyvinvointityön koordinaatio päätettiin siirtää Sivistyksen toimialueelle toimintavuoden vaihtuessa.

2024: Tuusulan kunta päätti hakeutua Lapsiystävällinen kunta -toimintamallin alkukartoitukseen ja toimintasuunnitelma hyväksyttiin lokakuussa. Sivistystoimialalla lasten ja nuorten hyvinvoinnin edellytyksiä tuettiin moniammatillisesti, käytössä oleva hyvinvointi- ja opiskeluhuoltosuunnitelma päivitettiin. Kehittäminen kohdistui lukio- ja laisten hyvinvointiin, ennaltaehkäisevään nuorisotyöhön sekä kulttuurihyvinvointiin. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta siirtyi alkuvuodesta sivistyksen

toimialueelle. Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa ei konkretisoitunut riittävästi asiakastyön rajapinnassa ja alueen irtisanomiset heijastuivat myös peruspalveluihin.

2025: Yhteistyö ja palvelurajapinnat hyvinvointialueen kanssa vahvistuivat osittain, alueellinen hyvinvointisuunnitelma valmistui ja yhteistyötä tehtiin perheiden vanhemmuuden tuessa ja varhaiskasvatuksen sekä oppimisen palveluissa. Hyvinvointialueen taloustilanteen heikentyminen on johtanut keskeisten sopimusten irtisanomisiin ja vaikeuttanut yhteistyötä. Ikäihmisten palveluihin on onnistuttu tuottamaan ikääntyvien asumisneuvontaa, kohtaamispaikkatoimintaa sekä lisäämään digineuvontaa. Sivistystoimialueella on ollut sosiaalisen vastuullisuuden teema, jonka alla on tehty tasa-arvoon, yhdenvertaisuuteen, vastuullisuuteen, monikulttuurisuuteen ja esteettömyyteen liittyviä toteutuksia ja suunnitelmia.

7. Vahvistamme kunnan, asukkaiden ja yhteisöjen yhteistyötä ja kumppanuutta.

2022: Brändityötä ja markkinointiviestintää vahvistettiin ja esim. 40 000 asukkaan merkkipaalun ympärille syntyi viestintäkampanja. Yhteisöllisiä tapahtumia järjestettiin kulttuuripalvelujen voimin ja vapaaehtoistoimintaa kehitettiin. Myös yhteisötilat palasivat käyttöön koronarajoitusten jälkeen.

2023: Avustusuudistus toteutettiin ja sähköisen alustan käyttöä valmisteltiin avustushakua varten. Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori palkattiin ja järjestöverkostoja vahvistettiin.

2024: Avustukset jaettiin uudistuneen avustuskäytäntöjen mukaisesti.

2025: Yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa on vahvistettu järjestöfoorumien, yhdistyskirjeen ja järjestökyselyjen avulla. Vapaaehtoistoimintaa ei ole saatu halutulla tavalla vahvistettua kunnan henkilöstövajeen vuoksi. Esimerkiksi ikäihmisten olohuonetoiminnan osalta vastuuta on siirretty palveluntuottajajärjestölle.

8. Olemme osallisuuden edelläkävijä ja jatkamme demokratian eri muotojen ja osallistumisen tapojen kehittämistä.

2022: Kehittämisverkostot ja Erätauko-dialogit jatkuivat kunnassa vahvasti - Tuusulan kunta sai Vuoden dialogi -tunnustuksen. Lasten ja nuorten demokratiakasvatus vahvistettiin kouluissa, osallisuustyön kehittäminen ja osallistuva budjetointi toteutuivat.

2023: Osallistuvan budjetoinnin äänestysaktiivisuutta pyrittiin nostamaan, kun äänestettiin 200 000 euron kohdentamista vuosille 2023–2024. Osallisuusmallin toimeenpano jatkui. Osallistuva budjetointi laajeni, kehittämisverkostojen toimintaa arvioitiin. Kuntalaisten iltoja ja asukastilaisuuksia järjestettiin. Erätauko-keskusteluja ja nuorten dialogitaitojen edistämistä pilotoitiin kahdella koululla. Erätauko -menetelmää koulutettiin kunnassa laajemmin. Kirjaston demokratia -hanke toteutui.

2024: Osallisuusmallin toimeenpanossa työ kohdistui osallistuvan budjetoinnin prosessin varmistamiseen, kehittämisverkostojen toimintamallin linjaamiseksi tuleville vuosille sekä palveluverkon yhteiskäytön edistämistyöhön. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma ja turvallisemman tilan periaatteet hyväksyttiin. Puntaroivan asukasraadin kokeilu siirrettiin seuraavalle vuodelle. Kunta osallistui Sitran Tulevaisuusvalta- hankkeeseen ja laajensi osallisuustyötä osana kuntastrategian valmistelua.

2025: Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelmaa saatiin edistymään mm. määrittämällä kunnassa tehtävien päätösten lapsivaikutusten arviointia, perehdyttämällä lasten oikeuksia, määrittämällä tarvittavaa hyvinvointitietoa sekä kasvattamalla lasten ja nuorten osallisuutta. Kuntalaislähtöisessä kehittämisessä ei saavutettu tavoitetta. Asukaspaneelleja, alueellisen vaikuttamisen mallin suunnittelua tai puntaroivaa asukasraatia ei toteutettu. Lasten ja nuorten osallistuva budjetointi toteutui.

9. Olemme kasvatuksen ja koulutuksen kärkikunta vahvistaen yhdenvertaisuutta ja elinikäistä oppimista

2022: Sivistyksen kehittämissuunnitelma hyväksyttiin. Toimintakulttuuria vahvistettiin, uusia toimintamalleja ja hankkeita toteutettiin, henkilöstön osaamista kehitettiin mm. laadun arvioinnissa ja tiedolla johtamisessa. Johtamisjärjestelmää vahvistettiin. Toimiala oli aktiivisesti mukana valtakunnallisissa hankkeissa, kuten OPPIVA-verkosto sekä Oikeus oppia -kehittämishjelma.

2023: Varhaiskasvatuksen ja opetuksen johtamista kehitettiin määrätietoisesti, toimiala järjesti säännöllisiä esihenkilöiden ja asiantuntijoiden kehittämisäamuja. Uusissa yksiköissä, kuten Martta Wendelinin päiväkoti, Tuusulanjärven koulu ja Riihikallion koulu, toimintakulttuuria rakennettiin suunnitelmallisesti. Tiedolla johtamista vahvistettiin määrittelemällä kärkikunta-kriteeristöä ja parantamalla operatiivista seuranta.

2024: Sivistyksen palvelualueiden johtaminen ja toimintakulttuuri kehittyi mm. uudistamalla rakenteita, työyhteisöjen valmennuksilla ja yksiköiden yhteistyötä vahvistamalla. Vuoden aikana panostettiin erityisesti varhaiskasvatuspalvelujen kehittämiseen. Huoltajien ja perheiden osallisuutta vahvistettiin. Palvelujen järjestämisessä hyödynnettiin mm. huoltajakyselyä sekä kehitettiin tiedolla johtamisen työkaluja palvelutarpeen ennakoinniseksi. Kieli- ja kulttuuritietoinen toiminta sekä varhaiskasvatuksen että opetuksen toiminnassa vahvistui yhden kieli- ja kulttuuriopettajan toimesta. Vuoden aikana palvelujen monikielisen viestinnän suunnittelu ja materiaalien kehittäminen ei edennyt suunnitellusti. Oppimisen tuen rakenteet saatiin suurelta osin päivitettyä.

2025: Vuoden aikana sivistystoimialalla keskityttiin lasten ja nuorten yhteiskunnallisiin tulevaisuuden taitoihin mm. huomioimalla tulevaisuus kulttuurikasvatussuunnitelmassa. Toimintamalleja vahvistettiin mm. varhaiskasvatuksen tuen järjestämisessä, valmistavan opetuksen siirtymävaiheisiin sekä oppimisen tuen uudistuksen toimeenpanossa. Sivistystoimialueen toimintakulttuurin kehittäminen näkyi mm. päivitettyinä johtamisrakenteina kulttuurin ja vapaa-ajan palveluissa, sekä johtamistyön hyvinä tuloksia henkilöstön arvioissa. Riihikallion ja Rykmentinpuiston uusissa

yksiköissä panostettiin uuden toimintakulttuurin rakentamiseen. Tuusulanjärven ja Peltokaaren päiväkotien toimintaa kehitettiin edelleen.

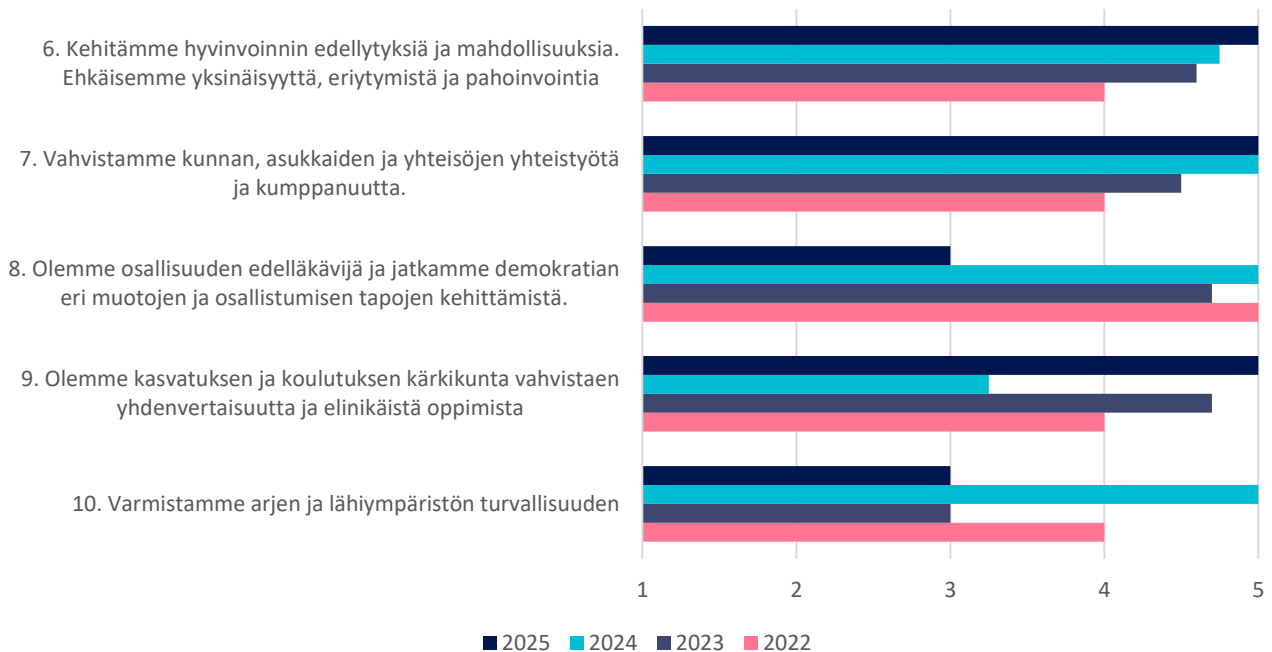
10. Varmistamme arjen ja lähiympäristön turvallisuuden

2022: Kunnan valmiussuunnitelmat päivitettiin ja toimialueiden häiriötilanteiden toimintaohjeita päivitettiin. Erilaisia turvallisuuskoulutuksia järjestettiin sekä työntekijöille että kuntalaisille. Kunta osallistui TAISTO22 digitaalisen turvallisuuden harjoitukseen. Sisäilmatyötä jatkettiin ja palveluverkon kehittyminen toi ratkaisuja osaan sisäilmaongelmista.

2023: Uusimaa23-harjoituksen perusteella laadittiin varautumisen kehittämisen suunnitelma. Sisäilmatyöryhmät toimivat aktiivisesti. Asukkaille järjestettiin varautumiskoulutuksia ja kohdennettiin viestintää. Lasten ja nuorten turvallisuuden kokemukseen panostettiin varhaiskasvatuksen, oppimisen ja nuorisotyön palveluissa mm. koulukiusaamisen ehkäisyn toimintatapoja tai tunnetyön taitoja kouluttamalla.

2024: Varautumisen ja jatkuvuuden hallinnan kehittämistyötä jatkettiin hyödyntämällä verkostofoorumeita, turvallisuussuunnittelua ja ajankohtaista tietopohjaa (esim. kuntalaisten turvallisuuskysely).

2025: Kunnan turvallisuusjohtamisen ja kulttuurin kehittämistyö toteutui vuoden aikana osittain. Turvallisuustyötä ja varautumista varten luotu yhteistyörakenne käynnistyi, mutta sen käsittelemien vastuiden kehitetään edelleen vahvistuvaa yhteyttä käytäntöön. Pelastussuunnitelmadokumentaation ja -harjoitusten osalta ei tavoitettu kaikkia julkisia rakennuksia. Päivitetty turvallisuussuunnitelma valmistui luottamushenkilökäsittelyihin.

Kuvaaja. Tuusulassa on hyvä elää -päämäärän 6.–10. valtuustokauden tavoitteisiin sidottujen vuositavoitteiden keskimääräinen toteutumisen aste talousarviovuonna. Raportointi asteikolla 1-5. Vuosien 2024-2025 toteutumisen aste on muutettu skaalaan kaavalla: Tavoite toteutui suunnitellusti = 5, Toteutui osittain = 3 ja ei toteutunut = 1.

Seuraavaksi esitetään strategisten indikaattorien toteuma päämäärään liittyvien valtuustokauden tavoitteiden valossa.

Tuusulassa on hyvä elää	Indikaattorit	Lähtötaso	TP 2023	TP 2024	2025 / viimeisin saatavilla oleva tieto
6. Kehitämme hyvinvoinnin edellytyksiä ja mahdollisuuksia. Ehkäisemme yksinäisyyttä, eriytymistä ja pahoinvointia	Koettu terveys (Kokee terveydentilansa keskinäiseksi tai huonoksi)	4.–5. luokka 12,6 % (2021) 8.–9. luokka 23,7 % (2021) Lukiolaiset 24,5 % (2021)	4.–5. luokka 12,7 % (2023) 8.–9. luokka 27,2 % (2023) Lukio 22,3 % (2023)	Kyselyä ei toteutettu vuonna 2024	4.–5. luokka 6 % (2025) 8.–9. luokka 19 % Lukiolaiset 18 % AO 25 %

	Ammatilliset oppilaitokset 36,5 % (2021) - 20–64-vuotiaat 28,1 % (2020) -65 -vuotta täyttäneet 50,4 % (2020)	AO 38,7 % (2023) Aikuisväestön tietoja ei saatavilla		Aikuisväestön tietoja ei saatavilla
Yksinäisyyden kokemus (Tuntee itsensä (usein) yksinäiseksi)	4.–5. luokka 4,6 % (2021) 8.–9. luokka 16,7 % (2021) Lukiolaiset 14,6 % (2021) Ammatilliset oppilaitokset 26,7 % (2021) 20–64-vuotiaat 4,2 % (2020) 65 vuotta täyttäneet 8,6 % (2020)	4.–5. luokka 4,1% (2023) 8.–9. luokka 15,8 % (2023) Lukiolaiset 13,4 % (2023) Ammatilliset oppilaitokset 17,8 % (2023) Aikuisväestön tietoja ei saatavilla	Kyselyä ei toteutettu vuonna 2024	4.–5. luokka 5% (2025) 8.–9. luokka 13 % Lukiolaiset 10% Ammatilliset oppilaitokset 25 % Aikuisväestön tietoja ei saatavilla
Asumismuodot (Pientalojen osuus ja omistus-asujien osuus sekä) ja	Kellokoski 81,0 % ja 73,8 % Jokela 72,0 % ja 74,1 % - Etelä-Tuusula 75,96 % ja 75,61 %	(2022) Kellokoski 81 % ja 70 % Jokela 71 % ja 70 % Etelä-Tuusula 65 % ja 63 %	(2023) Kellokoski 81,3 % ja 70,6 % Jokela 72,5 % ja 70,1 % Etelä-Tuusula 63 % ja 61,8 %	(2024) Kellokoski 80,9 % ja 76,3 % Jokela 71,7 % ja 74,7 %
tulojakauma asuinalueilla (vuosittaiset tulot: (ka) €/asukas)	Kellokoski 34 571€ Jokela 34 038 € Etelä-Tuusula 40 402 €	(2022): Kellokoski 37 897 € Jokela 37 611 € Etelä-Tuusula 43 184 €	Tulotietoja ei raportoitu	Etelä-Tuusula 59,9 % ja 65,3 % Kellokoski 39 171 € Jokela 38 048 € Etelä-Tuusula 43 421 €

7. Vahvistamme kunnan, asukkaiden ja yhteisöjen yhteistyötä ja kumppanuutta.	Osallistumistaso yhdistystoimintaan (Aktiivisesti järjestötoimintaan tms. osallistuvien osuus)	Aktiivisesti järjestötoimintaan tms. osallistuvien osuus 22,7 % (2020)	Indikaattoria ei enää saatavilla	Indikaattoria ei enää saatavilla	Indikaattoria ei enää saatavilla
	Kehittämisen verkostojen kautta syntyvä toiminta (Toimintarahahakemusten määrä)	Toimintarahahakemusten määrä (Ei lähtötasoa)	Ei raportoitu	Avustusjärjestelmä uudistui 2024, toimintarahahakemuksia vastaan hakemuksia 8 kpl.	Ei raportoita- vissa, kehittä- misverkos- tot eivät ole toiminnassa.
8. Olemme osallisuuden edelläkävijä ja jatkamme demokratian eri muotojen ja osallistumisen tapojen kehittämistä.	Äänestysaktiivisuus	Kuntavaalit (2021) 57,2% Eduskuntavaalit (2019) 72,7 %	Eduskunta- vaalit (2023) 75,8 %	Ei vaaleja vuonna 2024	Kuntavaalit (2025) 54,4 % Aluevaalit (2025) 52,5 %
	Osallistuvan budjetoinnin äänestysaktiivisuus	7,4 % (2021)	7 % (2023)	Osbu äänestystä ei vuonna 2024	2025 Osbu äänestys alle 18-vuotiaille, tilasto saatavissa myöhemmin.
	Asukastilaisuuksien/osallistuvien prosessien määrä ja osallistujamäärä	Kuntalaisten illat, osallistujamäärä (2022): Kellokoski 40 Jokela 60 Hyrylä 140	Kuntalaisten illat: Kellokoski 20 Jokela: 50 Hyrylä: 70	Kuntaalisten illat: Kellokoski 40 Jokela 60 Hyrylä 140	Ei kuntalaisiltoja vuonna 2025
9. Olemme kasvatuksen ja koulutuksen kärkikunta vahvistaen yhdenvertaisuutta ja elinikäistä oppimista	Sijoittuminen jatko-opintoihin (Yhteishaun päättyessä ilman opiskelupaikkaa olevat)	Ei lähtötasoa	2/607 ilman opiskelupaikkaa	5/ 646 ilman opiskelupaikkaa	-

10. Varmistamme arjen ja lähiympäristön turvallisuuden	Asia- kas/huoltaja- arvioinnin tyytyväisyys (keskiarvo)	Varhaiskasvatuk- sen huoltajakysely - Ka 4,31 (2022) Perusopetuksen huoltajakysely - Yleisarvosana koulun toiminnalle 8,4 (2021)	Varhaiskas- vatus: - Ka 4,42 Perusope- tus: Yleisar- vosana kou- lun toimin- nalle 8,4	Varhaiskas- vatus: - Ka 4,36 Perusope- tus: Yleiar- vosana 8,4	
	Pitää koulun- käynnistä % (Kouluter- veyskysely)	4.–5. lk 77 % 8.–9. lk 61,8 % Lukio 62,8 % AO 71,4 %	4.–5. lk. 69,8 % 8.–9. lk 53,4 % Lukio 63,6 % AO 72,5 %	Kyselyä ei tehty vuonna 2024	4.–5. lk 77 % 8.–9. lk 53 % Lukio 64 % AO 72,5 %
	Koettu turval- lisuus	Koulukiusattuna vä- hintään kerran vii- kossa, 4–5 lk 7 %, 8–9 lk 6,6 % Kokenut häiritsevää seksuaalista ehdot- telua tai ahdistelua vuoden aikana, 8–9 lk 33,2 % Kokenut vanhem- pien tai muiden huoltajien ai- kuisten fyysistä vä- kivaltaa vuoden ai- kana, 4–5 lk 17 %, 8–9 lk 13,5 % Tapaturma kou- lussa tai koulumat- kalla lukuvuoden ai- kana, 4–5 lk 44,8 % 8–9 lk 22,3 % Päivittäisen elä- mänsä turvattomaksi koke- neiden osuus: - 20–64-vuotiaat 2,2 %	Koulukiusat- tuna vähin- tään kerran viikossa 4–5 lk 10,8 %, 8–9 lk 7,2 % Kokenut häi- ritsevää sek- suaalista eh- dottelua tai ahdistelua vuoden ai- kana, 8–9 lk 28,8 % Kokenut van- hempien tai muiden huol- tapitavien ai- kuisten fyy- sistä väkival- taa vuoden aikana, 4–5 lk 18,2 %, 8–9 lk 13,9 % Tapaturma koulussa tai koulumat- kalla luku-	Kyselyä ei tehty vuonna 2024	Koulukiusat- tuna vähin- tään kerran viikossa, 4–5 lk 7 %, 8–9 lk 8 % Kokenut häi- ritsevää sek- suaalista eh- dottelua tai ahdistelua vuoden ai- kana, 8–9 lk 22 % Kokenut van- hempien tai muiden huol- tapitavien ai- kuisten fyy- sistä väkival- taa vuoden aikana, 4–5 lk 11 %, 8–9 lk 10 % Tapaturma koulussa tai koulumat- kalla luku- vuoden ai- kana,

	- 65 vuotta täyttäneet 0,4 %	vuoden aikana, 4–5 lk 40,7%; 8-9 lk 16,9 %	4–5 lk 37% 8-9 lk 23 %
• Rikosten määrä (Polisin tietoon tulleet rikokset Tuusulassa)	3136 (2022)	3031 (2023)	3321 (2024)
• Liikenneonnettomuuksien määrä (Tilastokeskuksen tieliikenneonnettomuustilasto)	Henkilövahinko-onnettomuudet 28 kpl, sis kuol/vaka 1 (2022)	Henkilövahinko-onnettomuudet 18 kpl, sis. kuol/vaka 0	Henkilövahinko-onnettomuudet 28 kpl, sis. kuol/vaka 0 (ennakkotieto)
			Tilasto vuodelta 2025 päivittyä 5/26
			Henkilövahinko-onnettomuudet 16 kpl, sis. kuol/vaka 1 (ennakkotieto 7.11.25)

Tuusula kehittyy kestävästi

11. Rakennamme kestäväää tulevaisuutta ja edistämme ilmastotekoja kaikessa toiminnassa

2022: Ilmasto-ohjelman laadinta valmistui, mutta ei edennyt vielä hyväksymiskäsittelyyn. Ekotukiverkosto toimi ja kestävien hankintojen pilotointi käynnistyi. Elinkeinöelämän ja kunnan ilmastokumppanuuden suunnittelu käynnistyi. Kestävien julkisten hankintojen kehittämiseksi valittiin kunnallistekniikan vähäpäästöisen rakennuskohteen pilotti sekä tehtiin muutoksia ajoneuvohankintojen päästövaatimuksiin. Siivestyksen toimialue toteutti Agenda 2030 -opetusohjelmaa. Kestävän kehityksen suunnitelman laadinta siirtyi vuodelle 2023.

2023: Ilmasto-ohjelma hyväksyttiin (valtuusto 3.4.2023) ohjeellisena noudatettavaksi ja tavoitteeksi asetettiin hiilineutraalisuus vuonna 2035. Ohjelmaa edustavat

toimenpideryhmät perustettiin. Kestävän kehityksen suunnitelmaa ei laadittu ja toimet sen edistämiseksi jäivät avoimeksi. Hävikin seuranta ja vastuullisuussuunnitelma otettiin käyttöön ruokapalveluissa.

2024: Ilmasto-ohjelman toimenpiteet ajantasaistettiin. Toimet hiilineutraaliuustavoitteen edistämiseksi eivät edenneet toivotusti ilmastokoordinaattorin tehtävän ollessa täyttämättä osan vuodesta ja pyöräilyn edistämisen sekä sähköautojen jakelu- ja latausverkon suunnittelu siirtyivät seuraavalle vuodelle. Ruokapalveluiden vastuullisuustyö hävikin vähentämiseksi sekä ikäihmisten ruokailun, koulujen hyvinvointiaamien ja kouluruokaryhmien tuotantokeittiövierailun kehittämiseksi palkittiin vuoden aikana Tärkeissä töissä –gaalassa.

2025: Hiilineutraaliutta sekä Ilmasto-ohjelman tavoitteita edistettiin mm. nostamalla viherkerroin osaksi rakennusjärjestystä ja valittuja kaavoja sekä määrittelemällä julkisten tilarakennushankkeiden päästöjen vähentämisen keinot. Mesta ja Kievarin päiväkotitoimivat pilottikohteina kestävän purkamisen koehankkeina. Päästöttömän työmaakokeilun sijaan Kellokosken Joenrannan alueella toteutui kokeilu, jossa seurataan urakan hiilijalanjälkeä ja siihen vaikuttavia, kestäviä materiaalivalintoja.

12. Vaalimme viherympäristöä, vesistöjä ja niiden saavutettavuutta sekä luonnon monimuotoisuutta

2022: Osallistuvan metsäsuunnittelun ohjelma valmisteltiin. Lasten ulkopedagogiikkaa kehitettiin sivistyksen toiminnassa, luontosuhdetta vahvistettiin laajentamalla oppimisympäristöjä metsäisiin lähiympäristöihin.

2023: Ekologisia kompensatiokokeiluja ja luonnonsuojelualueiden ennallistamista tehtiin. Uusia kompensatioon soveltuvia maita ja luonnonsuojelukohteita kartoitettiin. Metsänhoitosuunnitelma 2023–2033 valmistui. Osallistuvan metsäsuunnittelun toimintamalleja sovellettiin.

2024: Tuusulanjokilaakson yleissuunnitelma laadittiin vuoden aikana alueen pohjoiseen osaan. Suunniteltu osallistavan metsäsuunnittelun menetelmä ei toteutunut, vaan sitä hyödynnetään vasta kun työ laajenee yksityistä maanomistusta käsittävään, jokilaakson eteläiseen osaan.

2025: Vuoden aikana valmistui vihersiniverkostosuunnitelman (Vissi) luonnos, joka asetettiin nähtäville kesäkuussa. Suunnitelma etenee päätöksentekoon. Asemakavaoihin ja rakentamistapaohjeisiin otettiin käyttöön luonnon monimuotoisuutta edistäviä merkintöjä ja määräyksiä. Tuusulanjokilaakson virkistyskäytön yleissuunnitelmaehdotuksen valmistuminen taas siirtyi seuraavalle vuodelle.

13. Kehitämme monipuolista ja sujuvaa liikkumista Tuusulassa ja seudulla

2022: HSL joukkoliikenteen kehittämistä edistettiin, uusi runkolinja 600 aloitti välillä Hki- Tuusulanväylä-Tammisto-Lentoasema. Uusia pyöräily- ja kävelyreittien parannuksia toteutui esim. Tuusulanjärven rantareitille. HSL edunvalvontaan määriteltiin toimet.

2023: Joukkoliikenteen palvelutason kehittäminen jatkui yhteistyössä HSL:n kanssa Linjastosuunnittelu eteni Hyrylän ja Hakaniemen välillä. Kevyen liikenteen väylien ja pyöräliikenteen suunnitelmat etenivät. Liikenneturvallisuustyöryhmä toimi aktiivisesti. Pyöräilyyn liittyvät tavoitteet eivät toteutuneet.

2024: Hyrylän uusi linja-autotermiinaali otettiin käyttöön. HSL linjaston osalta Sulan ja Rykmentinportin yritysalueiden liikennöinnin (linja 962) käynnistyminen vahvistettiin vuoden 2025 alkuun. Kunnan sisäisen liikenteessä lisättiin ruuhkakuormaa helpottava linja 971B. Aviapoliksen osalta liikenteen parannusten suunnitelmat eivät edenneet. Liikenneturvallisuussuunnitelman laatimistyö käynnistyi yhteistyössä ELY:n ja alueen kuntien kanssa. Pyöräilyn edistämissuunnitelmatyö eteni. Sen osana tehdyn kaupunkipyöräselvityksen peruseella päätettiin irtaantua hankkeesta. Pyöräilyverkon suunnittelu ei edennyt.

2025: Kunta lausui HSL toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 26–28 ja otti kantaa alueen liikennöintiin ja palveluverkon saavutettavuuteen. Kerava-Hyrylä (962) käynnistyi suunnitellusti. Tuusulanjärven läntisen puolen koulumatkaliikenne (968) käynnistyi syksyllä. Linjan 643 viikonloppuliikenne saatiin turvattua vuoden ajan. Pyöräköinninvalvonnan käynnistäminen Tuusulan alueella oli vuoden aikana valmistelussa, muttei vielä toteutunut. Valvontatyön käynnistyminen edellyttää vielä mm. aluehallintoviranomaisen lupapäätöksen sekä järjestelmähankinnan.

14. Kasvamme taloudellisesti kestävästi rakenteita ja toimintatapoja uudistaen

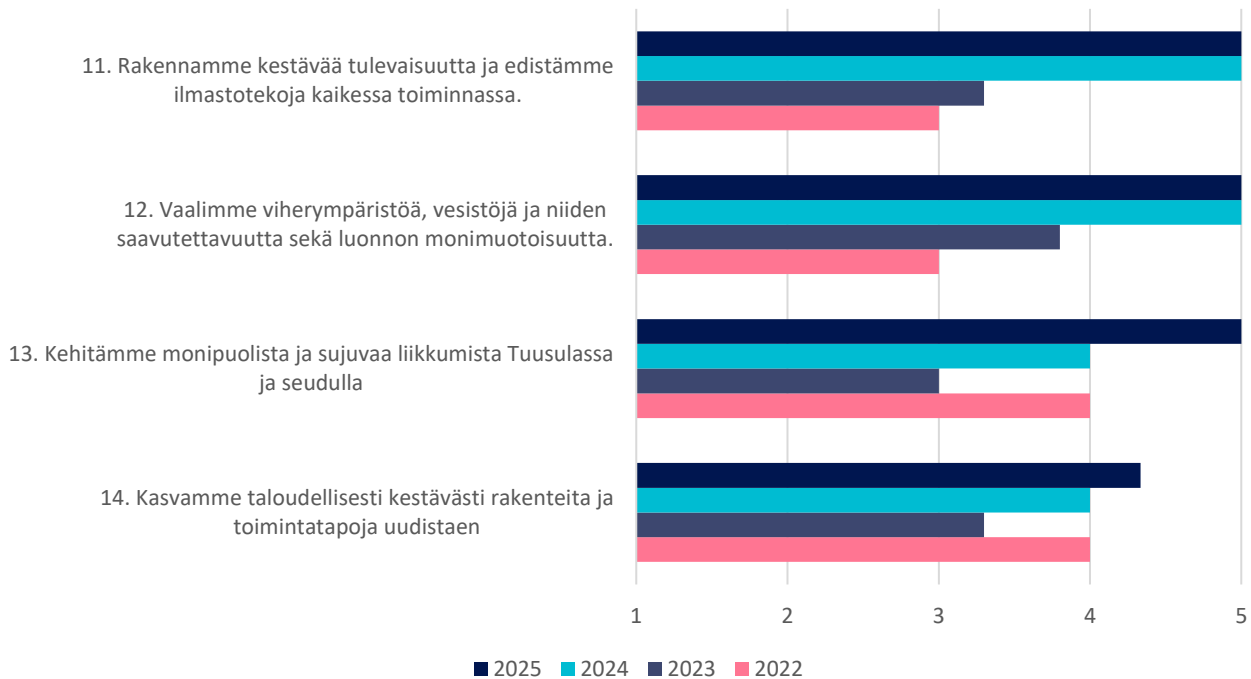
2022: Palveluverkkoa sekä palvelujen järjestämisen muutostarpeita edistettiin hyväksymällä valmisteltu ”palvelujen järjestämistä ja palveluverkkoa koskeva suunnitelma”. Poliittisen johtamisjärjestelmän uudistus eteni vaiheittain ja eettiset ohjeet hyväksyttiin valtuustossa. Vaikuttavien hankintojen kehittämisohjelma käynnistettiin ja vuoden aikana valmistui hankintojen prosessikuvaukset ja vastuunjakotaulukot. Lisäksi järjestettiin hankintakoulutusta.

2023: Taloussuunnittelun talous- ja rahoitussuunnitelman riskienhallintaan panostettiin, mutta investointien seuranta ei edennyt. Poliittisen johtamisjärjestelmän, strategian ja eettisen ohjeiston toimeenpanon valtuustokauden väliarvio toteutettiin. Kiinteistöjen realisointia ja kehittämisen suunnittelua jatkettiin. Hankintojen kehittämistyö käynnistyi, tavoitteena parantaa kilpailutusten ja hankintojen vaikuttavuutta sekä ohjeistusta. ICT-järjestelmien käyttövaltuushallinnan kehittämisessä edettiin, mutta toteutusta lykättiin HR-järjestelmän vaihtumisen vuoksi. Tiedolla johtamisen kuntatasoisen kehittämisprojektin esiselvitysvaihe käynnistyi.

2024: Talouden tasapainon ylläpitämistä haastoivat mm. henkilöstökulujen voimakas kasvu ja epävarmuus myyntitulojen toteumasta. Yleishallinnon kustannustehokkuuden tavoitteet toteutuivat osittain. Hankintojen johtamisen kehittämiselle tehtiin suunnitelma, mutta työ ei vuoden aikana edennyt suunnitellusti. Hankintojen täsmä-

koulutuksia toteutui. Tiedolla johtamisen kuntatasoinen alustaratkaisu ja suunnitelma pitkäjänteiselle kehittämistyölle valmistui. Tiedolla johtamisen käytötapauksen kehittäminen käynnistyi ja koulutuksia toteutui. Rakentamislain ja alueidenkäyttölain uudet vaatimukset astuivat voimaan ja toimintamalleja uudistettiin niitä vastaavasti. Lakiuudistukseen liittyvät tietojärjestelmien muutokset eivät edenneet suunnitellussa aikataulussa. Rakennusvalvonnan lupaprosessien kehittämistyö eteni osittain, ja työn tueksi teetettiin loppuvuodesta asiakkaiden palvelukysely. Kehitettävälle kiinteistöille, joita on kaikkiaan 26, laadittiin vuoden 2024 aikana realisointisuunnitelma ja sen toteutusta edistettiin.

2025: Talouden tasapainon ja kunnan velkatasoa haastoivat heikkenevä kuntatalouden tilanne, jota ei saatu vuoden aikana riittävästi sopeutettua. Palvelujen järjestämiseen liittyvät tuottavuustoimet jäivät osin toteutumatta. Hallintatoimien kehittämistä jatkettiin ja seuraavan vuoden talousarvio saatiin valmistelua nollatulokseen. Toimintatapoja uudistettiin päätöksenteon valmisteluprosessin osalta, uuden järjestelmän käyttöönoton myötä asiakirjojen ja päätöksenteon valmistelu tapahtuu yhdessä järjestelmässä. Järjestelmä on mahdollistanut mm. sopimusrekisterin ja sopimusprosessien uudistamisen. Hankintojen johtamisen toimintamalli ei ole kehittynyt suunnitellulla tavalla ja työtä jatketaan tulevinä vuosina.

Kuvaaja. Tuusula kehittyi kestävästi -päämäärän 11.-14. valtuustokauden tavoitteisiin si-
dottujen vuositavoitteiden keskimääräinen toteutumisen aste talousarviovuonna. Rapor-
tointi asteikolla 1-5. Vuosien 2024-2025 toteutumisen aste on muutettu skaalaan kaavalla:
Tavoite toteutui suunnitellusti = 5, Toteutui osittain = 3 ja ei toteutunut = 1.

Seuraavaksi esitetään strategisten indikaattorien toteuma päämäärään liittyvien valtuusto-
kauden tavoitteiden valossa.

Tuusula kehittyi kestävästi	Indikaattorit	Lähtötaso	TP 2023	TP 2024	2025 / vii- meisin saatavilla oleva tieto
11. Rakennamme kestäväää tulevai- suutta ja edistämme ilmastotokeja kai- kessa toiminnassa.	Kestävän kehi- tyksen indeksi	18/310 kuntaa (2020, Mayors Indi- cators)	Tieto ei saatavilla	Tieto ei saatavilla 3,7 tCO2e/as	Tieto ei saatavilla Vuoden 2024 tilasto

	Päästötavoitteet (päästöt/asukas)	4,1 tCO ₂ /asukas (2021)	3,9 t CO ₂ e/asukas (2022)	ukas (2023)	saadaan loppuvuodesta 2025
	Hiilineutraalisuustavoitteen toteutuminen (tCO₂e kunnan hiilijalanjälki)	9 738 tCO ₂ e. 2021 laske- tuin olennai- sin erin, puuttuu osa hankinnoista (Scope 3 – taso)	Tieto ei saatavilla	Tieto ei saatavilla	Päivitetty tieto saa- daan tam- mikuussa 2026
12. Vaalimme viher- ympäristöä, vesis- töjä ja niiden saavu- tettavuutta sekä luonnon moni- muotoisuutta.	Vesistöjen ekologi- nen tila, uima- vesien hygieeni- nen laatu	Tuusulanjär- ven ekologi- nen tila on tydyttävä. (2019)	Ekoloiseen tilan seu- raava arvi- ointi 2026	Ekoloi- seen tilan seuraava arviointi 2026	Ekoloiseen tilan seu- raava arvi- ointi 2026
		Tuusulan yleisten ui- mavesien laatuluokka on erinomai- nen	Uimavesien laatuluokka erinomai- nen ja mik- robiologi- nen laatu hyvä.	Uimave- sien laa- tuluokka hyvä ja mikrobio- loginen laatu hyvä.	
	Metsäisten aluei- den määrän ke- hittyminen	Laajoja met- säalueita Tuusulan pinta-alasta n. 41,4 %	Ei vertailu- kelpoista tietoa saa- tavilla	Puustois- ten aluie- den pinta- ala 39 % (eri las- kenta, HSY ai- neisto)	HSY:n ai- neiston tieto päivi- tety vuonna 2027
	Luonnonsuojelu- alueiden määrä. (tiukasti suojel- tuja alueita, ha)	218 ha	252 ha	267,6 ha	315,7 ha
13. Kehitämme mo- nipuolista ja sujuvaa liikkumista Tuusu- lassa ja seudulla	Joukkoliikenteen matkustajamää- rän kehittyminen	Joukkoliiken- nousut [milj.] 2,285 (2022)	Jklnousut [milj.]: 2,775	Jklnousut [milj.]: 2,624	Tilasto saa- daan tam- mikuussa 2026
	Kevyenliikenteen väylien km- määrä	193 km	209 km	209 km	227 km

14. Kasvamme taloudellisesti kestävästi rakenteita ja toimintatapoja uudistaen

• Verotulojen kasvu edellisvuoteen	Tuusula 2,5 % (v.20-21) Uusimaa -4,6 %	Tuusula -46,8 % (v.22-23) Uusimaa -49,7 %	Tuusula 7,1 % (v.23-24) Uusimaa 7,7 %	Tieto saatavilla vuonna 2026
• Käyttöomaisuuden myyntitulot	15,5 milj. euroa (21)	12,8 milj. euroa	8,1 milj.	Talouden tilastot tuotetaan tilinpäätöksen myötä vuonna 2026
• Palvelujen kustannukset suhteessa muihin Kuuma-kuntiin (toimintakate / as)	Tuusula 5,6 teur/asukas KUUMA keskiarvo 5,55 teur/asukas	Tuusula 2,51 teur/asukas KUUMA keskiarvo -2,48 teur/asukas	Tuusula 2,6 teur/asukas KUUMA ka ei saatavilla	-
• Kunnan käytössä olevien tilojen brm2/asukas	3,18 m2/asukas (31.12.22)	3,89 m2 (31.12.23)	4,8 m2/asukas (31.12.2024)	-
• Toimintakate / asukas	-5108 euroa/asukas (21)	-2 509 euroa/asukas (23)	-2623 euroa/asukas (24)	-
• Velat/asukas	3 926 euroa/asukas (21)	4 834 euroa/asukas (23)	5 888 euroa/asukas (24)	-

Digitalisaatio-ohjelma

Digitalisaatio on yksi kauden 2021–2025 strategiaa edistävistä keinoista. Digitalisaatio-ohjelma on hyväksytty kunnanvaltuustossa vuoden 2022 keväällä.

Ohjelman taustatyönä tehtiin digitransformaation ja uudistumisen kypsyystasoarvio, jonka perusteella muodostunut profiili näyttäytyy huomattavan heikkona. Ohjelmassa esitetyn arvion mukaan kypsyystaso on kuitenkin ei-diginatiiville julkiselle organisaatiolle melko tyyppilinen.

Kypsyystasoprofiilin perusteella ja organisaatiota osallistaen digitalisaatio-ohjelmalle muodostettiin viisi kärkeä:

- Kuntalaisille sujuva arki sähköisillä palveluilla
- Vuorovaikutteinen kunta - kuntalaisten digitaalinen osallistaminen
- Tiedolla johdettu, datapohjainen Tuusulan kunta
- Kustannustehokkuutta digitalisaatiolla
- Ajanmukaiset digikyvykkyudet kunnan uudistumista kiihdyttävänä pohjana

Seuraavassa kuvataan ohjelman aikana tehtyjä toimia jokaisen kärjen näkökulmasta. Vaikuttavuutta arvioitaessa otetaan kantaa myös ohjelman sisällöllisiin valintoihin ja esitetään ohjelman väliarviona toteutettu digitransformaation ja uudistumisen kypsyystasoarvion seuranta.

Ohjelman kärkien toteutuminen

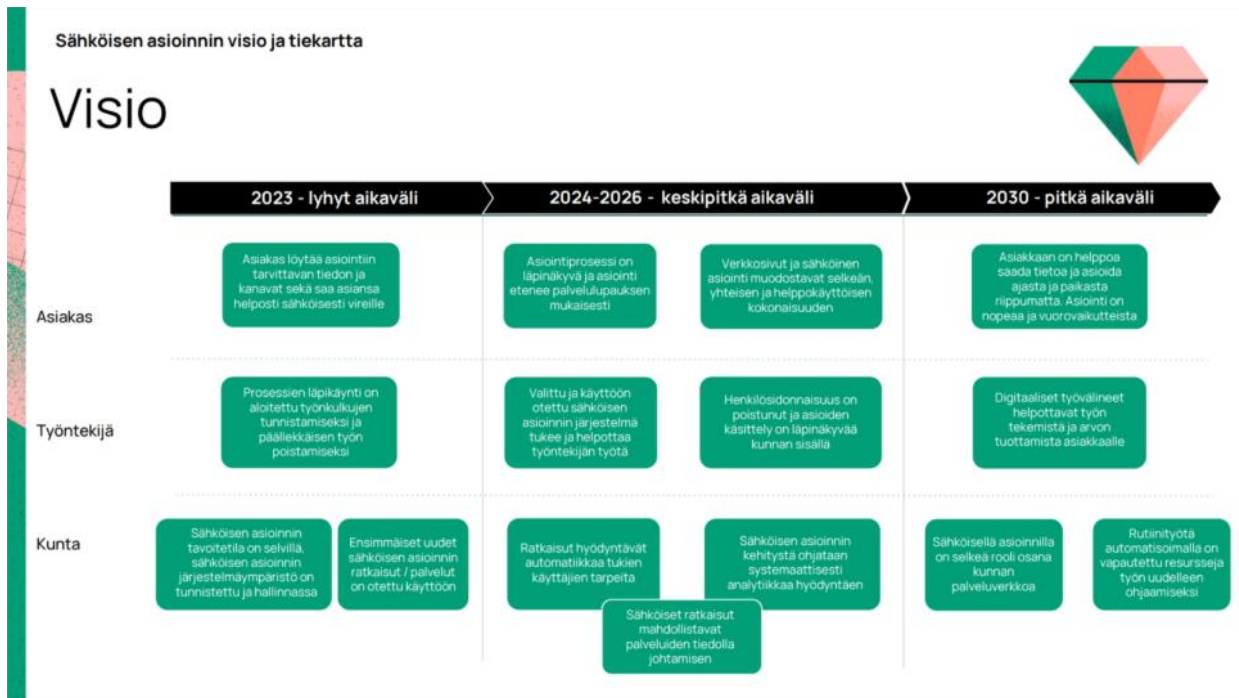
Kärki 1: Kuntalaisille sujuva arki sähköisillä palveluilla

Kärjen tavoitteeksi on asetettu rakentaa kestävä kuntayhteisen sähköisen asiointin mahdollistava digitaalinen infrastruktuuri, ja tämän jälkeen laajentaa sähköisten asiointipalveluiden valikoimaa sekä parantaa niiden saatavuutta kuntalaisen näkökulmasta.

Sähköisten asiointipalveluiden kokonaistilaa arvioitiin vuoden 2023 alussa toteutetussa esiselvityksessä, jonka perusteella lähdettiin tavoittelemaan yhteistä pilvipohjaista ja tulevaisuudenkestävää sähköisen asioinnin alustaratkaisua. Lopulliseksi ratkaisuksi valikoitui Microsoft Dynamics 365 & Power Pages, jota kehitetään ketterän kehittämisen periaattein. Sähköisen alustaratkaisun kehittämisessä nojattiin digitalisaatio-ohjelman tavoitteisiin, ja ohjelmakauden päätteeksi kunnalla on käytössään ohjelman tavoitteet täyttävä asiointialusta (asiointi.tuusula.fi). Sivustolle on koottuna kaikki Tuusulan sähköiset asiointipalvelut, vaikka osassa prosesseja hyödynnetäänkin vielä muita järjestelmiä.

Ohjelmakauden aikana hankittiin myös uusi tilavarausjärjestelmä, joka on tarkoitus ottaa kattavasti käyttöön 2025–2026 vuoden vaihteessa. Tilavarausjärjestelmän hankinnassa huomioitiin erityisesti käyttäjäkokemus, ja hankinnan aikaiseen käytettävyyssarvioon kutsuttiin mukaan kunnan työntekijöitä, valikoituja kuntalaisedustajia sekä ulkopuolinen käytettävyyssarvioija. Tilavarausjärjestelmä on oleellinen osa kunnan sähköisen asioinnin kokonaisuutta, vaikka sitä ei osaksi digitalisaatio-ohjelman alkuperäisiä toimenpiteitä ollut tunnistettu.

Myös kunnan verkkosivusto uudistettiin ohjelmakauden aikana. Yhtenä tavoitteena oli muodostaa kuntalaisen näkökulmasta entistä selkeämpi sähköisen asioinnin kokonaisuus, jossa verkkosivusto toimii usein ensimmäisenä yhteyspisteenä, ns. "landing-pagena". Sähköisen asioinnin kehittämistä on ohjattu yhteisen vision avulla (kts. kuva).

Kuva: Sähköisen asioinnin visio

Kärki 2: Vuorovaikutteinen kunta - kuntalaisten digitaalinen osallistaminen

Digitaaliseen osallistamiseen liittyen tavoitteeksi on asetettu kuntalaisten aktiivinen osallistuminen sähköisten kanavien kautta.

Keskeisin ohjelman kärkeen liittynyt toimenpide on ollut kehittää käytössä olevaa osallistuvan budjetoinnin ratkaisua paremmin kunnan tarpeisiin sopivaksi ja käyttäjäystävällisemmäksi. Osallistaminen on huomioitu myös ohjelman sähköisiin asiointipalveluihin liittyvän kärjen osalta. Sähköisen asiointialustan kehittämisessä on huomioitu vuorovaikutteisuus, minkä lisäksi esimerkiksi karttapohjainen palautemahdollisuus mahdollistaa paremman osallistumisen kunnan kehittämiseen.

Kärki 3: Tiedolla johdettu, datapohjainen Tuusulan kunta

Kärjen tavoitteeksi on asetettu kunnan yleinen tiedolla johtamisen kehittäminen niin strategisella, taktisella kuin operatiivisellakin tasolla. Keskeisenä digitalisaatio-ohjelman nostona

on ollut määrittää tiedolla johtamisen vaikuttavimmat kohteet, laatia niihin liittyvät toimenpidesuunnitelmat ja edistää suunnitelmiin perustuen lopullisia tiedolla johtamisen ratkaisuja. Kokonaisuutta lähdettiin edistämään esiselvityksen kautta vuoden 2024 alkupuoliskolla. Osana esiselvitystä kartoitettiin tiedolla johtamisen nyky- ja tavoitetila, mihin peilaten arvioitiin digitalisaatio-ohjelman tavoitteet täyttäviä ratkaisuvaihtoehtoja. Lopulliseksi ratkaisuksi valikoitui Snowflake-pohjainen tietovaranto, jonka tiedot visualisoidaan automatisoidusti Power BI -sovelluksen avulla.

Ratkaisun kehittämistä on tehty ketterän kehittämisen periaattein käytötapauksia priorisoiden ja yhteiseen visioon (kts. kuva) pohjaten. Alustalla on käytettävissä dynaamiset raportit väestösuunnitteeseen ja varhaiskasvatukseen liittyen, minkä lisäksi ohjelmakauden loppuun mennessä tavoitellaan myös talouteen ja henkilöstöön liittyvien raporttikokonaisuuksien julkaisua. Tietovarastoon on kauden aikana rakentunut kuuden ydinjärjestelmän tiedonsiirtoa tai rajapintaa.

Kuva: Tiedolla johtamisen visio

Kärki 4: Kustannustehokkuutta digitalisaatiolla

Kärjen tavoitteeksi on tunnistettu mm. kunnan työntekijöiden ja luottamushenkilöiden työvälineiden uudistaminen ajasta ja paikasta riippumattoman työn mahdollistamiseksi. Lisäksi keskiöön on tunnistettu prosessien kehittäminen ja automatisointi lean-periaatteiden mukaisesti.

Ohjelmakauden alussa kunnassa tarjottiin yhteistä lean-koulutusta, mikä mahdollisti osaamisen kehittämisen menetelmän käyttöönotossa. Laajamittaisemmin lean-menetelmän kouluttamiseen ei kuitenkaan ohjelmakauden aikana panostettu, sillä ketterän kehittämisen menetelmät nähtiin monessa digikehittämisen tapauksessa sopivan paremmin tarpeeseen.

Konkreettisesti kustannustehokkuutta on haettu laitepolitiikan, ja sitä kautta kunnan työntekijöiden ja luottamushenkilöiden laitekannan uudistamisella. Hankittavat laitteet ovat laadukkaita ja yhdenmukaisia, mutta tarjoavat kuitenkin valinnanvaraa. Työhyvinvoinnin pulssikyselyssä työntekijöiden arvio työvälineistä (sis. koneet, laitteet, ohjelmistot ja työmenetelmät) sai arvosanan 4,56 asteikolla 1-6, mikä korostettiin erityisen hyvänä tuloksena.

Kustannustehokkuuteen on ohjelman tavoitekirjausten lisäksi panostettu myös asianhallintajärjestelmän uudistamisella. Uusi järjestelmä on edellistä järjestelmää huomattavasti käyttäjäystävällisempi, minkä lisäksi sen käyttökustannukset ovat merkittävästi edullisemmat. Järjestelmä mahdollistaa prosessien kehittämisen mm. sähköinen allekirjoituksen ja sähköinen arkistoinnin avulla niin, että kustannushyötyjä on mahdollista saavuttaa lisää myös tätä kautta.

Kustannustehokkuutta on ohjelmakauden aikana lisätty myös luomalla rakenteet ja toimintamalli yhteisen digikehittämisen johtamiseksi. Kunnassa toimii viikoittain kokoontuva kokonaisarkkitehtuuriryhmä, joka arvioi uusien ratkaisujen toteuttamista yhteisiä arkkitehtuuriperiaatteita vasten. Kustannustehokkuuden näkökulmasta tarvetta arvioidaan sekä tavoiteltavien hyötyjen että olemassa olevien tietojärjestelmien ja yhteisen infrastruktuurin hyödyntämisen näkökulmasta. Mikäli päädytään kilpailuttamaan uusi järjestelmä, on tätä varten laadittu ohjelmakauden aikana valmiit dokumenttipohjat.

Kärki 5: Ajanmukaiset digikyvykkyudet kunnan uudistumista kiihdyttävänä pohjana

Digitalisaatio-ohjelmassa kärjen tavoitteeksi on tunnistettu digimurroksen edellyttämän teknologiaosaamisen kehittäminen, mutta myös kumppaniverkoston kasvattaminen sekä nykyaikaisten kehittämisen toimintamallien ja menetelmien hyödyntäminen.

Kunnassa on järjestetty yhteisiä koulutuksia mm. tiedolla johtamiseen liittyen, minkä lisäksi rajatumpia koulutuksia niin teknologioihin (esim. Microsoft Azure & Microsoft Copilot), menetelmiin (esim. Scrum) kuin lainsäädäntöönkin (esim. tietosuoja). Koulutukset on pyritty yhdistämään käytäntöön, jolloin esimerkiksi tiedolla johtamisen koulutukset on järjestetty synkronoituna tiedolla johtamisen alustaratkaisun kehittämiseen. Ohjelmakauden aikana on lanseerattu myös nk. ”Digiaamut”, joissa kerrotaan ajankohtaisia digivinkkejä (esim. tekoälyn käyttö) Tuusulan kunnan työntekijöille.

Kumppaniverkostoa on kasvatettu kilpailuttamalla kunnalle ns. digikumppani, jonka kautta saadaan yhden toimijan kautta laaja-alaisesti palvelua erilaisen digikehittämisen tarpeisiin. Verkostoyhteistyötä on aktivoitu niin KUUMA-kuntien tasolla kuin valtakunnallisestikin. Ohjelmakauden aikana on tehty myös kansainvälistä yhteistyötä ja verkostoitumista Euroopan Unionin johtamaan digi- ja datalainsäädännön uudistamiseen liittyen.

Kauden aikana digikyvykkyyksien alle tunnistettiin myös teknologisia kyvykkyyskäsitteitä, jotka luovat pohjaa digitalisaatiolle. Merkittäviä teknologisia uudistuksia ovat olleet siirtymä kunnan omasta palvelinsalista ulkoistettuun palvelinsaliin, kunnan sisäverkon laitteiden laajamittainen uusinta sekä Microsoft-lisenssitason parantaminen ja erityisesti tähän liittyvien turvallisuutta parantavien ominaisuuksien käyttöönotto.

Digikyvykkyyksien kärjen alla on aktiivisesti kehitetty organisaation tietoturvaan ja -suojaan liittyvää osaamista ja hallittu teknistä tietoturvaa.

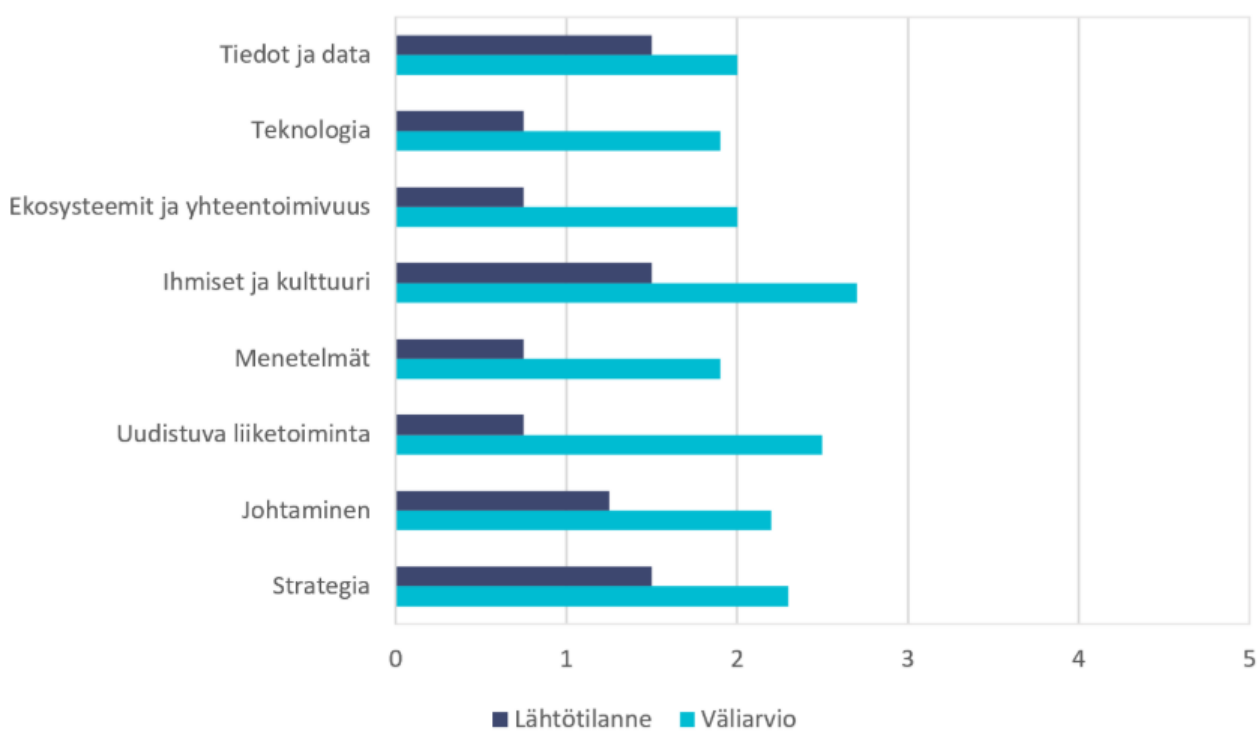
Ohjelman vaikuttavuuden arviointi

Digitalisaatio-ohjelma 2021–2025 on ollut Tuusulan kunnan digikehittämisen ensisijainen ohjausdokumentaatio, ja kaikkea kunnan oleellista digikehittämistä on kauden aikana tarkasteltu ohjelman tavoitteiden näkökulmasta. Tässä mielessä ohjelman ohjaava vaikutus digikehittämiseen on ollut merkittävä.

Ohjelman kärkien alla on tehty lukuisia toimenpiteitä, jotka ovat kooltaan ja oletetulta vaikuttavuudeltaan vaihdelleen suuresti. Tuusulan kunnan yhteisten toimintamallien mukaisesti digikehittämisen vaikuttavuutta pyritään arvioimaan aina ennen kehitystyön aloittamista, mutta vaikuttavuuden seurantaa ei ole juurikaan tehty. Tekemisen määrään ja käytettävissä oleviin resursseihin peilattuna vaikuttavuuden systemaattinen seuranta on tunnistettu erittäin hankalaksi toteuttaa. Digikehittämisen vaikuttavuuden mittaaminen on myös yleisesti hyvin haastavaa, sillä suoria kustannuksia lukuun ottamatta kaikki muut vaikuttavuuden ulottuvuudet (esim. järjestelmän käytettävyys, kuntalaispalveluiden saavutettavuus, tekoälyn tuottavuushyödyt) ovat hyvin vaikeasti arvioitavissa luotettavasti. Yksittäisten kehittämishankkeiden vaikuttavuuden systemaattinen arviointi on haastavuudestaan huolimatta selkeä kehityskohde, johon tarttuminen edellyttää väistämättä joko lisää resursseja tai selkeästi rajoitetumpaa kehittämisen vauhtia.

Digitalisaatio-ohjelman taustalla on ollut digitransformaation ja uudistumisen kypsyystaso-arvio, jonka tulokset ohjelmakauden alussa olivat huomattavan heikot eri ulottuvuuksien keskiarvon ollessa 1,1. Mittaus toteutettiin toimialueiden johtoryhmien yhteiskokouksessa vuoden 2023 lopussa kesken ohjelmakauden, jolloin keskiarvoksi muodostui 2,2. Väliarvion yhteydessä todettiin, että suunta on tässä mielessä ollut selkeästi oikea ja tehdyt toimet vaikuttavia. Mittausta ei tässä yhteydessä nähty enää mielekkääksi uusien ohjelmakauden aikana.

Yleisesti voidaan todeta, että digitalisaatio-ohjelma on onnistunut hyvin ja sen vaikuttavuus on arvioituna ollut huomattava.

Kuva: Digitransformaation ja uudistumisen kypsyystasoarviot

Osaaminen ja kyvykkyydet -ohjelma

Kunnan strategian toteuttamista tukeva keino ”osaaminen ja kyvykkyydet” on jaettu kolmeen kärkeen, jotka nousivat niin osaamisen kehittämisen nykytilan arvioinnin, työelämän muutosten ja muiden muutosvoimien synnyttäminen tarpeiden ja vaatimusten pohjalta.

Osaaminen ja kyvykkyydet -ohjelman keskeiset kehittämisen kärjet olivat:

- Osaamisen kehittämisen suunnittelu perustuu strategiaan ja on luonteeltaan ennakkoivaa
- Johtamisella luodaan mahdollisuuksia osaamisen kehittämiseksi
- Rakenteita ja menetelmiä muotoillaan tukemaan paremmin organisaation ja henkilöstön osaamistarpeita

Henkilöstöpalveluissa on toteutettu 2021–2025 strategiakaudella osaaminen ja kyvykkyydet -ohjelman mukaista toimintaa, jonka tavoitteena on ollut varmistaa riittävä henkilöstömäärä ja strategian toteuttamiseen vaadittava osaaminen. Seuraavaksi käydään läpi Osaaminen ja kyvykkyydet -ohjelman tarkempi toteutus vuosien 2021–2025 aikana.

Osaamisen kehittäminen on strategialähtöistä ja laadukasta: Henkilöstö- ja koulutus-suunnitelma on rakennettu vuosittain aina strategian ja sen tavoitteiden pohjalta. Osaamisen hallintajärjestelmä TuusOsaa (eTaika) otettiin käyttöön 12/2022. Järjestelmän avulla osaamisen kehittämisen hallinnointi on tehostunut ja selkeytynyt merkittävästi. TuusOsaa-järjestelmä mahdollisti osaamisen kehittämisen suunnittelun ja seurannan keskitetysti, mikä helpotti esihenkilöiden työtä esimerkiksi kehityskeskustelujen toteuttamisessa. Järjestelmän avulla henkilöstön koulutukset sekä pätevyudet ovat olleet helposti hallittavissa ja päivitettävissä, mikä on lisännyt läpinäkyvyyttä ja tukenut yksilöllistä urakehitystä.

TuusOsaan käyttö päättyy vuoden 2025 lopussa ja sen tilalle on hankittu uusi osaamisen hallintajärjestelmä. Kartoitustyö tehtiin vuoden 2025 aikana ja uuden OSS-osaamisen hallintajärjestelmän käyttöönotto vuoden 2026 alussa. Järjestelmä tuo mukanaan entistä paremmat työkalut sekä esihenkilöille että henkilöstölle ja se koostuu viidestä moduulista

(osaaminen, keskustelut, tavoitteet, koulutukset sekä taidot ja pätevyudet). Tämä mahdollistaa entistä kohdennetumman osaamisen johtamisen, joka tukee osaamisen kehittämistä myös seuraavalla strategiakaudella.

Strateginen henkilöstösuunnittelu: Henkilöstösuunnitteluprosessia on kehitetty osana talousarviota yhdessä talouspalveluiden kanssa ennakoidaan ja strategisempaan suuntaan ja Opiferus-työkalu on otettu käyttöön henkilöstösuunnittelun tueksi H2/2023. Koko organisaation kattava osaamiskartoituskysely toteutettiin keväällä 2025. Kyselyssä kartoitettiin koko henkilöstön ja esihenkilöiden osaamista. Tuloksia on käyty läpi toimialueilla ja tuloksia hyödynnetään koulutussuunnittelussa. Organisaatiossa on myös kartoitettu tulevaisuuden osaamistarpeita. Seuraavalla strategiakaudella olisi tarkoitus toteuttaa säännöllisiä vuosittain tehtäviä osaamiskartoituksia, joita voidaan hyödyntää strategisen henkilöstösuunnittelun tukena. Yleisesti koko henkilöstösuunnitteluprosessin kehitys jatkuu seuraavalla strategiakaudella ja haasteita pyritään ratkaisemaan.

Veto- ja pitovoiman kehittäminen: Rekrytointiviestinnän ja markkinoinnin materiaalia kehitetty 2023–2024. Työntekijäkokemuksen parantaminen sekä perehdytysprosessin kehittäminen TuusOsaan avulla. Perehdytysprosessi on tunnistettu hyvin tärkeäksi osaksi veto- ja pitovoimaa ja yleisperehdytyksen kehittämistä on kartoitettu vuonna 2025. Erityisesti on kartoitettu uusia mahdollisuuksia, joissa voidaan hyödyntää tekoälyä ja pelillistämistä osana perehdytysprosessia. Näin perehdytysprosessia pystytään kehittämään visuaalisempaan ja helpommin omaksuttavampaan suuntaan. Työ jatkuu vuonna 2026.

Työnantajamielikuvan uudistamisprojekti on ollut käynnissä ja projekti on loppuvaiheessa. Uusi työnantajamielikuvatarina ja kiteytys on tarkoitus julkaista strategiakauden lopussa syksyllä 2025. Uudistamiseen on osallistettu henkilöstöä erilaisilla kyselyillä ja työpajoilla. Uudistamisella on pyritty luomaan organisaatioon aitoa veto- ja pitovoimaa tilanteessa, jossa kilpailu osaavasta työvoimasta tulee kiihtymään. Strategiakauden loppuvaiheessa H2/2025 on aloitettu rekrytointimarkkinoinnin uudistaminen uuden työnantajamielikuvauudistuksen pohjalta. Työ jatkuu seuraavalla strategiakaudella.

Henkilöstön koulutuksiin panostaminen: Esihenkilöiden perehdyttämiseksi ja kouluttamiseksi otettiin käyttöön säännölliset perjantaisin järjestettävät perehdytystilaisuudet, jotka nykyisin kulkevat nimelle HR-aamu. eHOJ (henkilöstön ja osaamisen johtaminen) -verkko-koulutusohjelma Tuusulan esihenkilöille käynnistettiin 9/2023 ja koulutus järjestettiin yhteistyössä Keudan kanssa. Asiantuntijoille tarkoitettu osaamista tukeva koulutusohjelma käynnistettiin 9/2023 yhdessä Saskyn ja kuntavalmennuksen kanssa. Organisaatiossa on vuoden 2025 aikana kartoitettu esihenkilöiden osaamista. Tämän pohjalta on tunnistettu erilaisia kehittämiskohteita ja näiden pohjalta suunniteltu esihenkilöille uusi koulutusohjelma, joka käynnistyy vuoden 2026 alussa. Ohjelmalla kehitetään esihenkilöiden osaamista ja yhtenäistetään koko organisaation johtamiskulttuuria. Näin organisaatio kykenee paremmin vastamaan toimintaympäristön muutoksiin ja kehittämään esihenkilötyötä laadukkaammaksi. Eduhouse verkko-oppimisalustan lisenssien ja koulutustarjonnan laajentaminen (tekoäly ja tietoturva) koko henkilöstölle H1/2025.

Työhyvinvointi: Työhyvinvoinnin pulssikysely koko henkilöstölle osaamisen ja työhyvinvoinnin kartoittamiseksi ja kehittämistoimien pohjaksi toteutettiin ensimmäisen kerran keväällä 2022, jonka jälkeen se on toistettu säännöllisesti 2 kertaa vuodessa. Kyselyn teemat ovat osaaminen, työhyvinvointi ja työkyky, johtaminen ja esihenkilötyö sekä tasa-arvo ja yhdenvertaisuus.

Vuonna 2022 toteutettiin yhdessä työterveyshuollon kanssa esihenkilöiden kuormituskysely. Kyselyn tulosten perusteella toteutettiin erilaisia toimenpiteitä kuormituksen vähentämiseksi, kuten otettiin käyttöön Auntie-matalan kynnyksen keskusteluapu ja esihenkilöiden vertaistukityöpajat sekä pyrittiin sujuvoittamaan prosesseja esim tiedon löydettävyyden suhteen.

Aktiivisen tuen toimintamallia on kehitetty vuonna 2025, tavoitteena huomioida työkykyasioita aiempaa moniulotteisemmin. Työurajohtamisen mallin suunnittelu on aloitettu 2025 ja se otetaan käyttöön vuonna 2026.

HR-prosessit ja raportointi: Henkilöstöjärjestelmät siirtyivät 1.4.2024 Sarastialta Monetralle osana laajaa talous- ja henkilöstöpalvelujen toimittajan vaihdosta. Henkilöstö, erityisesti valitut kehittäjäesihenkilöt ja pääkäyttäjät, otettiin mukaan järjestelmien määrittelytyöhön sekä käyttöönoton valmisteluun jo varhaisessa vaiheessa. Muutosjohtamista tuettiin säännöllisin infotilaisuuksin ja henkilöstön koulutuksin. Lähtökohtana oli turvata henkilöstön palkanmaksu oikein ja oikea-aikaisesti. Monetra-projektissa toteutuivat projektille asetetut laatu- ja aikataulutavoitteet.

Henkilöstöhallinnon prosesseja uudistettiin ja sujuvoitettiin. Sähköinen allekirjoitus otettiin käyttöön ja sähköisen arkistoinnin eri vaihtoehtoja kartoitettiin. HR-raportoinnin kehittämiseksi aloitettiin keväällä 2024 raportointijärjestelmän rakentaminen ja tämä työ jatkuu edelleen. Yhteistoiminnan rakenteita ja käytäntöjä on kehitetty 2022.

Kuvaaja: Timo Nurmi, Tuusulan kunta

Vaikuttaminen ja yhteistyö -ohjelma

Ohjelma muodostettiin strategiakauden käynnistyessä, suunnittelun pohjana toimivat edunvalvonnan ajankohtaiset kärjet. Edunvalvonnan kohteita arvioitiin kauden alussa sekä valtuustokauden puolella välissä. Vuosille 2024 ja 2025 kärjet sidottiin kuntastrategian päämääriin ja niille keskeisiin kohteisiin.

Kuva. Vaikuttaminen ja yhteistyö -ohjelman edunvalvonnan prioriteetit strategiakauden aikana.

Ohjelman mukainen edunvalvontatyö vuosina 2022 ja 2023

Elinvoiman edistämisen edunvalvonta toteutui pitkälle osana MAL-työtä ja työryhmiä sekä vaikutti tulevan MAL 2024-27 kauden suunnitelmaluonnoksiin ja toimenpiteisiin. Eri-tyinen painopiste liikennehankkeissa, jonka myötä toteutui mm. tapaaminen liikenneministerin ja ELY:n johdon kanssa. Tuusulan kunta oli mukana arvioimassa HSL:n rahoituksen tilannekuvaa syksyllä 2022. Saavutimme MAL- sopimuksen mukaiset asuntotuotantotavoitteet. Vuonna 2023 **Elinvoiman edistämisen** keskiössä oli edelleen MAL2023 - suunnitelma, joka kehittyi yhteistyössä alueen kuntien kanssa ja tuotiin kuntien päätöksentekoon loppusyksystä 2023. MAL-sopimusneuvottelut käynnistyivät ja kunnat kävivät keskusteluja hankkeiden priorisoinnista. Sopimusneuvotteluissa Kuuma-kuntia edustivat Kirkkonummi

ja Mäntsälä. Tuusulan kärkenä MAL-sopimusneuvotteluissa oli rahoituksen saaminen Kehä IV:n suunnitteluun.

Vuonna 2022 **Keski-Uudenmaan Hyvinvointialueen** investointisuunnitelmaan hyväksyttiin Hyrylään sijoittuva hyvinvointikeskus. Keskukseen suunnittelu käynnistyi tilaohjelman laadinnalla ja valmistelemme yhdessä hankintaa. Hankkeelle perustettiin hyvinvointialueen kanssa yhteinen ohjausryhmä. Kunta oli aktiivisia yhdyspintatyössä. Erityisenä painopisteenä edistää tuusulalaisten palveluverkon ja palveluiden saavutettavuutta sekä asukkaiden liikkumista hyvinvointialueen palveluihin. Vastaava teema jatkui vuonna 2023 aktiivisesti Keusoten ja kunnan välisessä yhdyspintatyössä. Hyvinvointialueen palveluiden saatavuus Tuusulan asukkaille, palveluiden verkko, kunnan ja hyvinvointialueen toimiva yhteistyö sekä hyvinvoivan sivistyskunnan rakentaminen. Keusote laati hyvinvointialueohjelman sekä palveluiden verkosto ohjelmat, joiden päätavoitteena on turvata asukkaiden tarpeita vastaavat, kustannustehokkaat ja vaikuttavat sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut. Tuusulan keskeisinä edunvalvonnan kohteina olivat Etelä-Tuusulan uuden Sote -keskuksen valmistelu yhdessä hyvinvointialueen kanssa sekä palveluiden saatavuuden turvaaminen Jokelan ja Kellokosken sote-yksiköissä. Kunta osti joulukuussa Senaatti-kiinteistöiltä tontin tulevaa Etelä-Tuusulan Sote-keskusta varten.

Työllisyysalueuudistukseen varauduttiin. Vuonna 2022 Tuusula kunta oli mukana kahdessa selvityksessä TE25-uudistuksen osalta. Toinen esiselvitys on laadittu Keski-Uudenmaan kuntien välillä ja toinen liittyen Keudan kanssa tehtävään tiiviimpään yhteistyöhön. Tuusulan kuntaan perustettiin valmistelua ohjaaja työryhmä vuoden 2022 aikana. Vuonna 2023 muutos konkretisoitui ja TE-palveluiden siirto kunnille tulisi toteutumaan vuoden 2025 alussa yhteistyössä kuuden Keski-Uudenmaan kunnan kanssa. Valmistelussa ja alueen hallinnollisena vastuukuntana toimii Järvenpää. Edunvalvonnassa panostettiin yhteistointiminta-alueen sujuvaan toiminnan käynnistämiseen, osaavan työvoiman saannin varmistamiseen sekä vaikuttavaan työllisyyden hoidon jatkumiseen.

Ohjelman mukainen edunvalvontatyö vuosina 2024 ja 2025

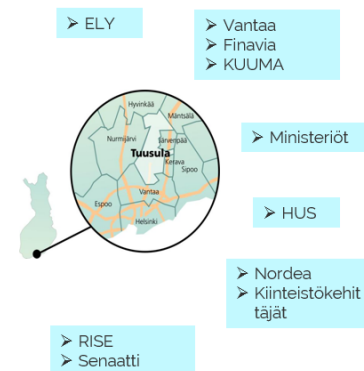
TUUSULASSA ON MAHDOLLISUUKSIA KASVAA JA MENESTYÄ

1. ELY:n väylähankkeet
 - Kehä IV
 - Itäväylä ja muut
2. Kellokosken ruukki
3. Kellokosken sairaala
4. Uudenmaan uusi vankila
5. Kiila- Senkkerinmäki & Focus

Vaikutamme ja edesautamme,

että:

- Yritystoiminnalle syntyy houkutteleva alue hyvillä liikenneyhteyksillä
- Alueet kehittyvät ja kiinteistöt tulevat arvoiseensa käyttöön
- Elinvoima vahvistuu, lisäämme työpaikkoja
- Kiertotalouden merkitys ja mahdollisuudet Tuusulan alueella kasvavat

Päämäärän ”Tuusulassa on mahdollisuuksia kasvaa ja menestyä” edunvalvonta vuosina 2024–2025

1. Elyn väylähankkeet (Kehä IV, Itäväylä ja muut)

12.6.2024 pidetty KUUMA-seudun johtajien MAL-kokous, jossa kuntakehitysjohtaja ja kansliapäällikkö edustivat kuntaa. KUUMA-seudun ja ELYn vuosittainen liikenteen ja tienpidon tapaaminen ajankohtaisista asioista toteutui syyskuussa 2024: Kuntakehitysjohtaja edusti Tuusulaa ja esitti Kehä IV:n tiesuunnittelurahoitusta, sopien siitä jatkuvassa liikennejärjestelmätyössä. Valtio osoitti yhteensä 2 milj.€ yhteisiin suunnitteluhankkeisiin KUUMA-seudulla tai KUHA-rahoituksissa. Kevään 2025 kehysriihessä valtio myönsi 9,7 miljoonaa euroa rahoitusta Kehä IV:lle (maantie 152:n läntinen jatke). ELYltä on tullut esitys kustannusjaosta tiesuunnitelman toteuttamisesta. Sen mukaan valtio maksaisi 50 % ja Tuusula ja Vantaa yhdessä toisen 50 %. Hankkeen kustannusarvio on 4 M€. Kunnan TAE2026:ssa on esitetty hankkeelle 450 000 € kunnan osuutena tiesuunnitelman laatimiselle. ELY:n kanssa neu-

votellaan tiesuunnittelun käynnistämisestä. ELYn kanssa on tehty suunnittelusopimus Rykmentinportinkadun eritasoliittymästä Tuusulan itäväylään ja tiesuunnittelu on aloitettu vuonna 2025.

2. Kellokosken ruukki

Kunta on tehnyt yhteistyötä ruukin omistajan ja ruukin yhdistyksen kanssa alueen vetovoimaisuuden kehittämiseksi mm. Taiteiden yön ja joulumarkkinoiden järjestämisen tiimoilta. Uudet omistajat osallistuivat myös syksyllä 2025 kunnan toteuttamaan Kellokosken kuntalaisiltaan.

3. Kellokosken sairaala

Sairaala-alueen kiinteistökehityspotentiaalia on tutkittu ja alueen kehittymistä pyritty edistämään yhteistyössä HUSin kanssa, kontaktoimalla HUSin kiinteistöjohtoa. Asian edistyminen on tällä hetkellä keskeytynyt, koska HUSilla ei ole ollut osoittaa hankkeen vastuullista toimijaa.

4. Uudenmaan uusi vankila

Kunta on ehdottanut useita vaihtoehtoisia sijainteja keväällä ja syksyllä 2024, mutta RISEn ja Senaatin vaatimuksissa painottuu radan läheisyys, mistä kunnalla ei ole tarjota sopivaa aluetta. Vankilaa ei päädytty sijoittamaan kunnan alueelle.

5. Kiila -senkkerinmäki ja Focus

Kesäkuussa 2024 pidetty KUUMA-seudun johtajien MAL-kokous, jossa tuotiin esille kunnalle tärkeiden seudullisten hankkeiden, mm. Kehä IV:n toteuttaminen, edistämistä. ELY-keskuksen kanssa yhteistyö on keskittynyt enimmäkseen kaavoitukseen sekä liikenne- ja tiesuunnitteluun liittyviin kokouksiin mm. mt 152 suunnitteluun liittyen. ELY:n kanssa on pidetty myös useita pienempiä työneuvotteluja. Suunnittelijat ovat osallistuneet Uudenmaan liiton järjestämiin tilaisuuksiin, tapaamisiin ja työpajoihin, jotka koskevat mm. kiertotaloutta ja uuden maakuntakaavan laadintaa.

Vantaan kaupungin kanssa yhteistyötä on tiivistetty mm. käynnistämällä yhteistä suunnittelua Kiila-Senkkerinmäen alueella ja lisäksi Business Vantaan kanssa on tehty yhteisiä tutustumiskäyntejä yritysalueille. Alueen kehittämiseen liittyviin erilaisiin rahoitushakuihin osallistumista yhteisesti selvitetään.

Vuoden 2025 aikana on järjestetty Focuksen yritysprofilointiin ja vastuullisuuskonseptin muodostamiseen liittyviä työpajoja, joihin on kutsuttu useita tärkeitä sidosryhmiä, kuten Vantaan kaupunki ja Uudenmaan liitto sekä alaan liittyviä yrityksiä ja muita toimijoita. Osallistujia on ollut mukana kattavasti ja yhteistyö on ollut hedelmällistä. Vastuullisuuskonseptin jalkauttaminen edellyttää tiiviin yhteistyön jatkamista sidosryhmien kanssa.

TUUSULASSA ON HYVÄ ELÄÄ

6. Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

- Palvelurajapintojen ja yhteistyön varmistaminen
- Etelä-Tuusulan hyvinvointikeskus
- Jokelan ja Kellokosken sote-palvelujen saatavuus

Vaikutamme ja edesautamme, että:

- *Palvelujen välillä on sujuva yhteistyö ja kuntalaiset saavat tarvitsemansa palvelut*
- *Hyvinvointikeskus rakentuu Hyrylään*
- *Palvelut ovat saatavilla kuntakeskuksissa*
- *Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen toteutuu yhdessä hyvinvointialueen kanssa Tuusulan tarpeiden mukaisesti*

- Hyte-keskuksen ohjausryhmä
- Projektiryhmä

- Hyvinvointialueen hallitus, valtuusto ja lautakunnat

Päämäärän ”Tuusulassa on hyvä elää” edunvalvonta vuosina 2024–2025

6.1 Hyvinvointialue: Palvelurajapintojen ja yhteistyön varmistaminen

Jatkuvat yhteistyörakenteet on saatu toimimaan aiempaa paremmin, sillä työhön on panostettu paljon niin kunnassa kuin hyvinvointialueella. Yhteistyörakenteiden kehittämisestä on keskusteltu Tuusulan ja Keusoten johdon tapaamisissa, yhteistyörakenteissa on edelleen puutteita.

Yhteisiä rakenteita, yhteistyötä ja yhteisiä tuotoksia on tarkasteltu kevään 2024 aikana, kun on laadittu niin kunnan kuin hyvinvointialueen hyvinvointikertomusta. Kuntakortti-työskentelyä käytettiin auttamaan tunnistamaan mahdolliset puutteet ja reagoimaan niihin. Perhekeskuksen toimintasuunnitelman mukainen toiminta on käynnissä, ja syksyllä työskennellään uuden toimintasuunnitelman parissa. Kuraattori-, koulupsykologi- ja kouluterveydenhoitajaresurssi on parantunut merkittävästi vuoden 2023 haastavasta tilanteesta. Elintapaneuvonnan sopimusta ei ole vielä allekirjoitettu.

6.2 Hyvinvointialue: Etelä-Tuusulan hyvinvointikeskus & 6.3 Jokelan ja Kellokosken Sote-palvelujen saatavuus

Hyvinvointikorttelin eri hankkeiden osalta on hankesuunnitelmat hyväksytty osaltaan kunnassa ja Keusotessa. Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen aluehallitus hyväksyi kokouksessaan 3.12.2024 § 266 Hyrylän sosiaali- ja terveystieteiden hankesuunnitelman. Valtuusto hyväksyi kokouksessaan 9.12.2024 § 129 Hyrylän Sote-keskuksen hankesuunnitelman yhteisötiloineen ja hyvinvointikorttelin pysäköintiratkaisun hankesuunnitelman. Kirjaston hankesuunnitelman päätöksen myötä kirjasto jää hankkeesta pois. Sote-keskuksen hanke sisältää Keusoten, liiketilaa, HUS:n tilat, kunnan käyttöön tulevat tilat (yhteisötila ja joukkoliikennettä tukevat tilat).

Kunnan eteenpäin vuokrattavien tilojen rahoitusratkaisusta on tehty ehdollinen päätös 10.6.2024 (§ 231 Hyrylän Sote-keskus, pienempien tilojen rahoituksen esisopimus). Tuusulan kunnanhallitus päätti kokouksessaan 25.11.2024 käynnistää hankesuunnitelmassa kuvattuihin Sote-keskuksen ja pysäköintilaitoksen kilpailutuksen perustettavien keskinäisten kiinteistöosaakeyhtiöiden lukuun valtuuston hyväksyttävä

Sote-keskuksen hankesuunnitelman ja hyvinvointikorttelin pysäköintiratkaisun hankesuunnitelman. Kilpailutus järjestettiin, mutta projektinjohtourakan hankintapäätöksestä jätettiin oikaisuvaatimus ja valitus Markkinaoikeuteen.

Jokelan soteyksikköön on saatu yksityisiä toimijoita (5 vuokralaista) tuottamaan hyvinvointi- ja terveystalvaeluita sekä sovittu vuokrasopimuksen jatkoista Keusoten kanssa 30.9.2027 saakka. Kellokosken aikataulu on myöhäisempi ja odottaa Keusoten aikataulutusta soteyksikön toiminnan osalta. Keusote on kuitenkin indikoinut, että sopimusta jatketaan vielä nykyisen sopimuskauden jälkeen.

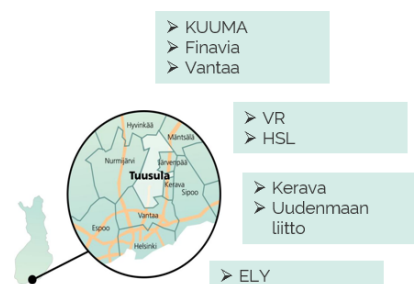
TUUSULA ON KESTÄVÄSTI KEHITTYVÄ

7. Joukkoliikennejärjestelmän kehittäminen

- HSL linjasto
- Ruskeasannan asema
- Keravan liityntäpysäköinti
- Jokelan liikenneyhteydet

Vaikutamme ja edesautamme, että:

- *Joukkoliikenneyhteydet ja niiden palvelut kehittyvät*
- *Pääradan merkitys liikenneyhteytenä on turvattu myös tulevaisuudessa*

Päämäärän ”Tuusula on kestävästi kehittyvä” edunvalvonta vuonna 2024–2025

7. Joukkoliikennejärjestelmän kehittäminen

Vuonna 2024 yhteysien suunnittelua Keusoten palveluihin valmisteltu kustannustason osalta (7/2024). HSL:n TTS2025-2027:stä annettu lausunto (khal) 26.8.2024. HSL:n vyöhykemallin muutos (E-vyöhyke) on ollut osa HSL:n TTS2025-2027:ää. Kunta on vastustanut TTS-lausunnoissaan E-vyöhykkeen perustamista. HSL on syksyllä 2024 päättänyt E-vyöhykkeen perustamiseen ja HSL-hallitus on 29.10.2024

tehnyt matkalippujen hinnoittelupäätöksen sen mukaisesti. Kunta on tehnyt hinnoittelupäätöksestä oikaisuvaatimuksen, joka käsiteltiin kunnanhallituksessa 11.11.2024. Oikaisuvaatimus hylättiin HSL-hallituksessa 26.11.2024.

Keravan liityntäpysäköintilaitoksen mahdollistava asemanseudun asemakaavamuutos (nro. 2313) ei ole edennyt aikataulun mukaisesti. Hankkeen saaminen toteuttamiskelpoiseksi on ollut haastavaa. Keravan kaupungin tavoitteena on ollut, että asemakaavamuutoksen ehdotus saataisiin nähtäville loppuvuodesta 2024 ja kaava hyväksyttyä vuoden 2025 alkupuolella, mutta kaava ei ole edennyt suunnitellulla tavalla.

Junayhteyksien lisäämistä Jokelaan tuodaan esiin mm. HSL:n TTS:stä annettavan vuotuisen lausunnon yhteydessä. Ruskeasantaan asemasta neuvoteltu Vantaan kanssa, asia ei ole edennyt MAL-neuvotteluiden yhteydessä. Jokelan asemanseudun kehittämisestä neuvoteltu VR:n kanssa.

Vuoden 2025 puolella Linja 962 aloitettu 7.1.2025. Sulan, Hyrylän ja Rykmentinportin yritysalueita palvelevan vuorotarjonta on aloitettu nyt Rykmentinportin alueen osalta hieman ennakkoon. Alueelle tulleissa yrityksissä on odotettavissa työmatkaliikenteen vilkastuminen keväällä 2025. Kysynnän kehitystä päätetään seurata. Linjalla 643K (Hyrylä-Hakaniemi) aloitettu viikonloppuvuorotarjonta 6.4.2024. Kysynnän kehitystä päätetään seurata.

Elokuussa 2025 HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotus (TTS) vuosille 2026–2028 on tullut kuntaan lausunnonle - kunnan lausunto suunnitelmaan käsitellään 8/2025 teknisessä lautakunnassa ja kunnanhallituksessa. HSL:n TTS-ehdotuksessa ja sitä valmistelevisissä töissä on ollut esillä ja tutkittavana kunnan ja HSL:n välillä useita joukkoliikennetarjontaa kehittäviä toimenpiteitä. Niistä käytännössä jokainen kasvattaisi Tuusulan kunnan HSL-kuntaosuutta, mikäli niitä toteutettaisiin. TTS-ehdotuksessa on nyt mukana vuodelle 2026 linjan 665 tarjonnan lisäys sekä vuodelle 2027 varauma Helsingin suunnan liikenteen tarjonnan lisäämiseen ja Rykmentinpuiston alueen tarjonnan lisäämiseen. TTS-ehdotusta valmistelevisissä töissä on

ollut tutkittavana lisäksi Hyrylä-Hyvinkää-linja-autoyhteys sekä Hyrylä-Aviapolis/Vantaanportti -linja-autoyhteys.

Samaan aikaan kunnan vuoden 2026 budjetin valmistelussa etsitään säästökohteita. Epäsuhta kunnan TA2026 -valmistelun säästötavoitteiden ja Tuusulan HSL-kuntaosuuden kasvuun johtavien joukkoliikenteen kehittämistoimien välillä on ilmeinen. HSL:n TTS-ehdotuksesta annettavan kunnan lausunnon luottamuselinkäsittelystä 8/2025 selvinnee, mikä on kunnan kanta joukkoliikennetarjontaa lisääviin ja samalla Tuusulan HSL-kuntaosuutta kasvattaviin toimiin koskien vuotta 2026.

Marraskuussa 2025 HSL tekee TTS2026-2028 päätöksen (HSL hallitus 28.10.2025, yhtymäkokous 25.11.2025). HSL tekee matkalippujen hintapäätöksen 2026 (HSL hallitus 28.10.2025 & hinnoittelun viimeistely). Hintoja nostetaan keskimäärin 3,1 %, mutta uuden E-vyöhykkeen hinnat nousevat hyvin selvästi enemmän (>20 %). Mm. Pohjois-Tuusulan kattava E-vyöhyke tulee alkuvuoden 2026 aikana, ei vielä 1.1.2026 alkaen. Junaliikenteen hankinnoista 2030-luvulla alkaa valmistelukeskustelu 11/2025. Kunnan HSL-kuntaosuusmaksuun 2026 edellytettyjen ja pitkälti linja-autovuorotarjontaan kohdistuvien säästöjen tarkemman kohdentamisen suunnittelu on käynnissä HSL:ssä yhteistyössä kunnan edustajien kanssa.

Yhteenveto

Strategiakauden 2021–2025 aikana Tuusulan kunta toteutti laajasti asetettuja tavoitteita kaikilla kolmella päämäärällä ja ohjelmakokonaisuuksissa. Kokonaisuutena strategian toteutuminen oli hyvä ja kehittämistyö jatkuu monelta osin myös seuraavalla kaudella. Yhteenveto tiivistää vielä keskeiset onnistumiset ja toteuman päämäärittäin.

Tuusulassa on mahdollista kasvaa ja menestyä -päämäärä eteni pääosin suunnitellusti, joissain hankkeissa oli viivästyksiä. Palveluverkko kehittyi, kun uusia kouluja ja päiväkoteja rakennettiin ja otettiin käyttöön. Lisäksi sähköisten palveluiden tarjonta laajeni. Digitaalisia alustoja ja tekoälytoiminnallisuuksia kehitettiin. Työllisyyden hoidon järjestämistä valmisteltiin aktiivisesti. Hyrylän keskustan ja muiden alueiden kaavoitus ja rakentaminen eteni, mutta osassa hankkeista oli viivästyksiä. Uusia asemakaavoja saatiin lainvoimaisiksi, ja elinvoimaohjelma ”Tusina tekoja” hyväksyttiin. Asumisen tonttitarjontaa ja kaavavarantoa kasvatettiin, vaikka rakentamisen suhdanteet vaikuttivat myyntimääriin. Maapoliittista ohjelmaa päivitettiin, ja pientalotonttien tarjonta kasvoi. Maanhankinnan tavoitteet ylitettiin vuonna 2024. Yritysalueiden kaavoitus ja myynti eteni, ja työpaikkatonttien varanto kasvoi. Focus-alueen kehittäminen ja yritysprofilointi toteutettiin. Ulkomaisen työvoiman palveluja kehitettiin. Kulttuuri, vapaa-aika ja harrastamiseen panostettiin. Uusia liikuntapaikkoja ja kulttuuritiloja valmistui. Monio avattiin kulttuurin ja oppimisen keskuksiksi. Harrastamisen malli laajeni, ja kävijämäärät kasvoivat.

Tuusulassa on hyvä elää -päämäärä toteutui pääosin hyvin, mutta osa mittareista jäi puutteelliseksi. Hyvinvointisuunnitelma toteutettiin, lasten ja nuorten harrastustoimintaa laajennettiin, ja ikäihmisten palveluja kehitettiin. Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa vahvistui osittain, mutta taloudelliset haasteet vaikuttivat palveluihin. Osallisuustyössä yhteisöllisiä tapahtumia ja vapaaehtoistoimintaa kehitettiin, mutta henkilöstövaje rajoitti vapaaehtoistoiminnan laajentamista. Osallisuusmallia ja osallistu-

vaa budjetointia kehitettiin, ja demokratiahankkeita toteutettiin. Sivistystoimen johtamisjärjestelmää ja toimintakulttuuria kehitettiin, ja oppimisen tuen rakenteita päivitettiin. Varhaiskasvatuksen ja opetuksen palveluja kehitettiin, mutta monikielisen viestinnän kehittäminen ei edennyt suunnitellusti. Turvallisuustyössä valmiussuunnitelmat ja turvallisuuskoulutukset toteutettiin, ja turvallisuustyötä kehitettiin. Kunnan turvallisuusjohtamisen rakenteita uudistettiin.

Tuusula kehittyy kestävästi - päämäärän alla ilmasto-ohjelma hyväksyttiin ja hiili-neutraaliustavoitteita edistettiin, mutta osa toimenpiteistä viivästyi resurssipulan vuoksi. Kestävien hankintojen pilotteja toteutettiin, ja vastuullisuustyö palkittiin. Met-säsuunnittelua ja ekologisia kompensatiokokeiluja tehtiin. Vihersiniverkostosuunnitelma ja luonnon monimuotoisuutta edistäviä määräyksiä otettiin käyttöön. Joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen palveluja kehitettiin, uusia linjoja avattiin ja liikenneturvallisuustyötä tehtiin. Pysäköinninvalvonta jäi vielä toteutumatta. Palvelujen järjestämisestä ja rakenteista uudistettiin, mutta talouden tasapainon ylläpito oli haastavaa. Hankintojen johtamisen kehittäminen jäi osin kesken.

Lisäksi ohjelmatyöllä oli vaikutusta. Digitalisaatio - ohjelma onnistui hyvin ja vaikutti merkittävästi kunnan digikehittämiseen erilaisin hankkein. Kypsyystaso nousi ohjelmakauden aikana, mutta vaikuttavuuden systemaattinen seuranta jäi kehityskohteeksi. Osaaminen ja kyvykkyydet -ohjelman toimet toteutuivat hyvin ja tukivat strategian tavoitteita. Osaamisen kehittämisen rakenteet ja prosessit parantuivat, osa kehittämistyöstä jatkuu edelleen seuraavalla kaudella. Vaikuttaminen ja yhteistyöohjelman toimet toteutuivat pääosin suunnitellusti, ja kunta onnistui vaikuttamaan keskeisiin hankkeisiin ja edunvalvonnan kohteisiin. Yhteistyörakenteita kehitettiin, mutta osa kohteista vaatii edelleen aktiivista vaikuttamistyötä.